

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 120.—

Demokracija — državna ideja.

Demokracija je vladanje ali vsaj sovladanje ljudstva. Kot posredna demokracija se udejstvuje tako, da ljudstvo po od sebe izvoljenih organih (zastopnikih) izvršuje državno oblast ali pa samoupravo po občinah, pokrajinah, deželah. Taka oblika vladavine zahteva od državljanov ali članov občine in pokrajine, da svoje pravo vladanja ali samoupravljanja smatrajo v prvi vrsti kot dolžnost in nalogo ter da imajo v svrhu potrebne sposobnosti. Ako je narod država, se mora vsak član naroda, vsak državljan zavedati, da mora pred vsem iskati ne svojo, marveč splošno blaginjo, s katero je tudi njegova zamčena, ter da mora služiti občestvu ali skupnosti v občini, pokrajini in državi. Te zavesti pri mnogih ni bilo ter je ni, zlasti pri takšnih, ki v svojem liberalističnem (svobodomiselnem) življenjskem naziranju stavijo sebe in svojo korist na prvo mesto, druge pa, torej občestvo: občino, deželo, državo, smatrajo samo kot sredstvo za doseg lastnih interesov. Iz tega liberalnega načela se je razvilo neomejeno tekmovanje na gospodarskem in političnem polju. To tekmovanje so politične stranke stopnjevale do take meje, da je nastala strankarska zagrizenost, razcepljenost in razbitost povzročila v nekaterih državah zmedo, ki ograža obstoj demokracije same.

Kot odpor proti takšnim razmeram se je v nekaterih državah izvršila notranja revolucija. Znani nemški državnik železni kancler Bismarck je o revolucijah rekel, da so posledice opustitev in napak merodajnih činiteljev državnega življenja. Napake, odnosno

opustitve, za katere gre po svetovni vojni, sta povzročila liberalizem, ki ga je vpeljalo v evropsko življenje po veliki francoski revoluciji liberalno meščanstvo, in pa socializem, ki se je dvignil na površje kot njegov protivnik, pa je pravzaprav otrok istega duha. V treh velikih državah so notranje revolucije napravile konec demokratični vladavini, in sicer v Italiji (fašizem), v Nemčiji (narodni socializem) in v Rusiji (boljševizem). Mesto demokratične države je vpeljana takozvana avtoritarna država, kar je le olepševalno ime za diktaturo italijanskega in nemškega fašizma ali boljševiškega komunizma.

Zadnji teden pred Binkoštni se je sličen prevrat izvršil na Letonskem in v Bolgariji. Letonska je mala baltiška država, ki leži ob Vzhodnem morju med Estonsko na severu in Litvo na jugu. Prebivalcev ima okoli 1.800.000, od katerih je preko 75% Letoncev, ostali pa so Rusi, Poljaki, židje in Nemci (okoli 4%). Vzrok, ki je napotil letonskega ministrskega predsednika Ulmanisa, da je s pomočjo vojske razpustil in ukinil parlament ter vpeljal avtoritarno vladno, je velika zmeda, ki je nastala v parlamentu in vsled tega v državnem življenju. Parlament je bil razdrobljen v veliko število strank in strančic, ki so se bojevale med seboj. Razredni zagrizenosti socialistov in komunistov so se postavile v bran desničarske stranke. Pretilo je obračunjanje z orožjem med levico in fašistično desnico, ker sta bili obedve oboroženi. Socialistično-komunistična levica je že bila izvršila vse priprave za ustanek, kakor je to meseca februarja storila avstrijska socialna demokracija. Zanimivo je, da je nekaj avstrijskih socialističnih Schutzbündlerjev, ki so po nesrečenem ustanku zbežali iz Avstrije, se pridružilo letonskim socialistom, s katerimi so ob prevratu bili zaprti. Veliko je pripomogla k notranji letonski zmedi tudi nemška manjšina, v kateri je prevladal vsenemški hitlerjevski duh.

V naši sosedni Bolgariji je ves čas od konca svetovne vojne vladala velika strankarska razcepljenost in zaslepljenost, ki je že leta 1923 vodila do notranje-političnega prevrata. Takrat je skupina opozicijskih politikov in članov vojaške zveze strmoglavila kmetsko vladno Stambolijskega, ki je bil ubit. Makedonstvujuči, ki so v veliki meri

sodelovali pri tem prevratu, so jako izdatno vplivali na daljni razvoj razmer v Bolgariji, ker so vihтели svoj bič nad strankami »Narodnega bloka«, ki je imel vladno v rokah. Ker pri vročernosti političnih bojev v Bolgariji ni bilo pričakovati, da bi mogel prejšnji ministrski predsednik Mušanov sestaviti novo parlamentarno vladno, je kralj Boris s pomočjo vojske ukinil ustavo, razpustil parlament ter dal vladno mladi patrijotični organizaciji, ki se po svojem listu imenuje »Zveno«. Predsednik te organizacije Kimon Georgijev, ki se je kot polkovnik v rezervi udeležil leta 1923 upora proti Stambolijskemu, je postal predsednik avtoritarne bolgarske vlade.

Ali so najnovejši pojavi v Letonskem in Bolgariji, kateri so sledili prevratom v Rusiji, Italiji in Nemčiji, dokaz za to, da imajo prav tisti, ki sodijo, da je evropski demokraciji odbila smrtna ura? Iz Letonske in Bolgarije so prišla zadržila, ki zagotavljajo, da notranje politične spremembe nimajo namena ubiti demokracijo, marveč da hočejo demokracijo obraniti. Letonski ministrski predsednik Ulmanis je izjavil, da noče biti ne Mussolini ne Hitler, da je avtoritarni režim samo prehodni, ki hoče potom pametne ustavne reforme izvršiti novo državno ureditev, katera ne bo ljudstva izključevala od sodelovanja. Bolgarski ministrski predsednik Georgijev pa je izpovedal, da hoče po namenu kralja odstraniti, odnosno ozdraviti »gospodarsko, moralno in duhovno krizo«. Pripravlja se preosnova celotnega državnega upravnega ustroja in preosnova parlamenta, ki bo postavljen na stanovsko podlago. Stanovsko organizirano ljudstvo pa bo dobilo v roke oblast nad svojo usodo in usodo države. Tako bi ta dva najnovejša pre-

Novi bolgarski ministrski predsednik Kimon Georgijev.

Novi poljski ministrski predsednik Lev Kozłowski.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani **PLANINKA ČAJ BAHOVEC**. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, — 2. ime proizvajalca: Apoteka M. Bahovec, Ljubljana, — 3. paket mora biti vezan in plombiran.

Torej za spomladansko zdravljenje samo pravi:

PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC iz Ljubljane.

Reg. pod Sp. br. 76
od 5. 11. 1932

vrata (na Letonskem in v Bolgariji) imela namen, s preureditvijo države pripraviti pot pravi demokraciji.

Zanimivo je tudi mnenje čehoslovaškega državnega predsednika Masaryka o usodi demokracije v Evropi. Predsednik Masaryk je namreč posebnemu dopisniku pariškega lista »Petit Parisien« med drugim rekel to: »Demokracija je še dovolj mlada, saj obstoja šele od prejšnjega stoletja, je pa kljub temu sposobna, da odbija grozeče nevarnosti

in napade. Zakaj naj bi se zrušile poti demokracije že po nekaj desetletjih? Diktature, ki se javljajo povsod, so samo mimogredoče prikazni za take države, ki so opustile monarhično vladavino, ali ki se jim doslej ni posrečilo uveljaviti pravo demokratično vladavino. Dokaz za to je okolnost, da nimajo prave demokratične države, kakor: Češkoslovaška, Francija in Švica prav nobenega hrepenenja po podobnih poskusih.«

V NAŠI DRŽAVI.

Narodna skupščina bo sklicana meseca junija in bo obravnavala zakon o mestnih občinah.

Trgovska pogodba med našo državo in Bolgarijo je bila podpisana v Beogradu dne 22. maja. Pogodba postane veljavna dne 1. julija letos. Predvidena je za dobo dveh let z enoletnim odpovednim rokom pred iztekom pogodbe. V izrednih slučajih se lahko pogodba odpove tudi 3 mesece naprej.

Kmetijsko ministrstvo bo prejelo posvetovalni odbor, ki bo obstojal iz 15 članov. Devet članov bo imenovanih iz vrst priznanih poljedelcev iz vsake banovine. Nadalje bo v odboru po 1 profesor kmetijsko-gozdarske visoke šole v Beogradu in Zagrebu, 1 profesor živnozdravniške visoke šole, 1 član uprave trgovskih zbornic, 1 član centrale industrijskih zvez in 1 član upravnega odbora Zveze kmetijskih zadrug. Člane posvetovalnega odbora bo imenoval kmetijski minister za dobo 2 let. Naloga odbora bo, dajati ministru strokovno mnenje o vseh vprašanjih, ki spadajo v območje kmetijskega ministrstva.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Izredno zasedanje sveta Društva narodov. Dne 30. maja se bo sestal svet Društva narodov k posebnemu zasedanju. Razpravljal bo o sporu med Paragvayem in Bolivijo v Južni Ameriki. Tajništvo Društva narodov se je obrnilo na vse države članice, naj se izjavijo glede prepovedi izvoza orožja in streliva v vojujoče se države. 31 držav je odgovorilo, da pristaja na to prepoved.

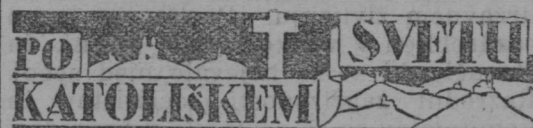
Grčija dobi novi volilni zakon z večinskimi sistemom in bodo na podlagi tega v mesecu septembru izvedene nove volitve.

Masaryk je bil 24. maja četrtič izvoljen za predsednika čehoslovaške republike. Proti Masaryku so glasovali fašisti, komunisti in madžaroni. Glasovalo je 281 poslancev in 139 senatorjev. Za Masaryka je bilo oddanih 327 glasov, praznih glasovnic je bilo 53, na

komunističnega kandidata se je glasilo 38 glasovnic. Prvič je bil Masaryk izvoljen za predsednika od revolucionarnega narodnega predstavništva 14. novembra 1918. Na osnovi ustave je bil izvoljen leta 1920 drugič, tretjič 1. 1927 in sedaj četrtič. Predsednik Masaryk je star 84 let.

Smrtno kazen je uvedla nova bolgarska vlada za poneverbe in zlorabe državnega denarja.

Iz nemirne Avstrije. Avstrijske oblasti so izpustile iz koncentracijskega tabora zadnje dni voditelja avstrijskih hitlerjevcev Frauenfelda. Izpuščen je prisegel, da ne bo zapustil avstrijskega ozemlja, pa je že dne 23. maja pobegnil v Nemčijo, kjer prireja predavanja proti Avstriji. V Braunau na Inni so položili v noči hitlerjevci na električni transformator ekrazitno bombo, ki je raznesla transformator in so popokale vsled silne eksplozije vse šipe kopali-

Francozi proti brezverskim šolam. Državna šola na Francoskem je laična = posvetna, razkristjanjena, brez- in protiverna. To je delo framasonstva, ki je po političnih strankah v parlamentu, katere so prešinjene njegovega duha, začelo v osemdesetih letih preteklega stoletja boj zoper krščansko vzgojo mladine ter je v prvem desetletju sedanjega stoletja doseglo popolno popogajanje francoske državne šole. Ko je francoski parlament sprejel protikrščanske šolske zakone, je francosko svobodomiselstvo triumfiralo ter si v svojem zmagoslavju razpoloženo obetalo večno vladno in nezlomljivo moč nad francoskim ljudstvom. Naša bo vsa francoska mladina, tako so vzklikali v svojem zmagoslavju framasoni in njim udinjani svobodomislci raznih strank, in zato bo tudi naša bodočnost! Da, njihova je postala mladina, in to je tista, iz koje vrst prihajajo možje, kateri so se v svoji brezmejni sebičnosti in pohlepnosti spajdašili s sle-

šča, ki je v bližini transformatorja Pol ure za tem je uničala druga eksplozija vodovod omenjenega mesta in znaša škoda 75.000 šilingov. — Hitlerjevci iz rajna so razpisali 3000 mark nagrade onemu narodnemu socialistu, ki bode kot prvi razobesil na Dunaju na glavnem vladnem poslopju zastavo s Hitlerjevim kljukastim križem. — Avstrijski podkancler knez Starhemberg se je mudil zadnje dni v Berlinu, kjer se je pogajal s Hitlerjevimi narodnimi socialisti za pomirjenje med Avstrijo ter Nemčijo. V njegovi odsotnosti je bil izvršen atentat na njegov rodbinski grad v Wachsenburgu v Gornji Avstriji. Eksplozija peklenškega stroja je porušila grajsko kapelico. Radi neprestanih nemirov, dinamičnih napadov in dnevno se ponavljajočih drugih zločinov je proglasila Dollfussova vlada 26. maja za celo državo obsedno stanje.

Ponovno preganjanje katoličanov v Mehiki. Guverner severne mehiške države Sonore, Calles mlajši, je odredil zatvoritev vseh cerkva ter je odredil duhovnikom, da morajo v 12 urah zapustiti državo. Ta ukrep utemeljuje s tem, da je duhovščina odgovorna za šolske stavke, ki so izbruhnile kot protest proti nedavno uvedenemu nacionalističnemu pouku. Mnogo katoličanov je pobegnilo v Zedinjene države. Katoličani očitajo guvernerju, da nadaljuje s protiversko politiko svojega očeta generala Callesa, ki je mnogo cerkvenih dostojanstvenikov prisilil, da so zapustili državo.

Streli na diktatorja Rusije Stalina. Dne 23. maja popoldne sta streljala dva dijaka na Stalina v trenutku, ko je stopil v avtomobil. Po poročilu iz Moskve je bil diktator ranjen v prsa, a ne nevarno. Prijeli so oba atentatorja, ki sta dijaka in sinova bivših carskih oficirjev. Zaprli so precej oseb. Listom je bilo prepovedano, objaviti poročilo o napadu.

parjem Staviskim. Pa ne vsa! Franciji služi v veliko čast, da stoji ogromen del njene mladine visoko, kar se tiče poštenosti in plemenitosti. To je tisti del, ki je vzgojen krščansko. To je zasluga francoskih staršev, ki so se zavedali ter se zavedajo svojih dolžnosti do Boga in do države, in zato niso hoteli pošiljati svojih otrok v državne šole, marveč so si ustanovili ter vzdržujejo z velikimi žrtvami zasebne krščanske šole. Kljub temu, da državna oblast na vse načine podpira svoje laiške šole, zasebne šole prav lepo napredujejo. Kako oblast vse stori in zapravlja državni denar, da bi otroke odvrnila od zasebnih šol ter jih spravila v državne šole, dokazujejo poročila francoskih listov o številu učiteljev in učencev na teh šolah. V francoski pokrajini Vendée (izgovori Vandé) je 77 državnih ljudskih šol, od katerih ima vsaka povprečno po 2 učenca, vsi drugi so v zasebnih kršč. šolah. V 14 šolah sploh ni nobenega učenca. Število učiteljstva in njegova plača pa je ostala nespremenjena. V pokrajini Ardeche (Ardeš) je 50 državnih šol, ki jih obiskuje povprečno po 5 učencev. V občini Rochepaule (Rošpol) so nameščene 4 učiteljske sile, učenca

pa državna šola nima nobenega. Plača pa teče naprej, približno 28.000 frankov na leto za osebo. V Pontmainu (Ponmenu) je dekliška šola, ki nima niti ene učenke, deška šola pa ima samo enega učenca in ta je sin učitelja in učiteljice. Tako ta učiteljska zakonska dvojica sprejema iz državne blagajne na mesec 12.000 frankov samo za to, da v državni šoli poučuje svojega otroka. Občinski zastop je predložil vladi, naj se obe dve šoli uklneta, vlada pa je predlog odklonila, češ, da je v občini neobhodno potrebna vsaj ena laična šola. Tako izvaja framasonska radikalna stranka, ki ima svoje zastopnike tudi v sedanji vladi, svojo proticerkveno šolsko politiko. Zopet dokaz, kako znajo svobodomislci štediti z državnim denarjem, ki prihaja od žuljev delavn. ljudstva.

Kolping. Zadnjič smo poročali, da je dr. Ley, voditelj nemške delovne fronte, odredil, da Kolpingovim katoliškim pomočniškim društvom, odnosno njih članom ni mesta v tej fronti. S tem je gostobesedni dr. Ley dokazal, kako malo zna ceniti pravo delo za resnični duhovni in telesni blagor delavstva. In tako delo je izvršil »oče pomočnikov«: Adolf Kolping. Rojen 8. decembra 1813 blizu mesta Kölna ob Reni (Kelmorajn po udomačenem ljudskem izrazu), je bil Kolping najprej čevljar, potem je šel študirat ter postal leta 1845 duhovnik. Čez 2 leti je že bil izvoljen za predsednika društva pomočnikov, kojih organizaciji je posvetil svoje veliko življenjsko delo. Boril se je za stanovsko organizacijo človeške družbe in osobito za dobrobit stanu obrtnikov in rokodelcev. Stanovi, ki je iz njih sestavljena človeška družba, spadajo skupaj kakor člani v verigi. Da se to doseže, je potrebna vzgoja. Kolping je stalno podarjal načelo: »Ako hočete imeti boljše bodočnost, jo morate vzgojiti!« Da, vzgoja, to je bilo glavno področje Kolpingovega dela. On je največji socialni vzgojitelj v 19. stoletju. Zato je njegovo delo bilo od Boga bogato blagoslovljeno. Njegov duh — Kolping je umrl dne 4. decembra 1865 — živi naprej v njegovih organizacijah, ki jim je cilj: vzgojiti mladega človeka v dobrega kristjana in stanovsko zavednega in sposobnega delavca. V sedanjem času, ko vsepovsod prodira ideja stanovske ureditve družbe in države, se tudi vedno bolj uveljavlja Kolpingova ustanova. Ob stoletnici rojstva Kolpingovega je bila sprožena ideja Kolpingove beatifikacije = proglasitve za blaženega. Sedaj prihaja iz Kölna vest, da se je v to svrhu že začel uradni cerkveni proces. Tako bi se izpolnila srčna želja prav mnogih, da bi »oče katoliških pomočnikov« postal deležen »časti oltarja«.

Angleži branijo vero otrok. V angleškem parlamentu je predložen zakon o »zapeljevanju otrok k bogokletstvu in k uporom«. Ta zakon določa globo in zaporno kazen za vsakega, ki bi napram otrokom o krščanski veri ali drugi veri govoril nespoštljivo ter jo ne samo z besedo, marveč tudi pismeno ali s podobami v nič deval, poniževal, zaničeval ali sramotil. Kazni zapadejo ne samo tisti, ki neposredno vplivajo na otroka s poukom in zapeljevanjem,

marveč tudi tisti, ki to povzročajo posredno s sestavo, objavo in razprodajo takšnih spisov in podob. Navedeni zakon povse pravilno ugotavlja notranjo in nujno zvezo med »bogokletstvom in uporom«. Kdor namreč izpodkopava avtoriteto (veljavo) Boga, izpodkopava tudi veljavnost zemeljske in državne oblasti: nevernosti sledi upor. Potreben in koristen zakon! Naj bi tudi druge države z zakoni nastopile proti tistim, ki pri otrocih izpodkopavajo in rušijo vero!

Svetnica kmetijske grude sv. Bernardka.

Katoliški Slovenci! Sv. Bernardko, ki je bila lani dne 8. septembra slovesno proglašena za svetnico, moramo pozna-

ti! Ona je, kakor ena izmed nas, vse lažje bomo Bogu dopadljivo živeli, vse bolj bomo živeli z zaupanjem, kako je tudi nam mogoče, da se izpopolnjujemo v svetosti! Knjiga Sv. Bernardka je samostojno delo duhovnika Alojzija Juranoviča, ki je sam romal po vseh teh krajih, ki jih popisuje. Brali jo boste z zanimanjem, ker je kakor lepa povest mladega dekleta. V knjigi je tudi 32 slik na umetniškem papirju tiskanih. Vsi bivši in letošnji lurški romarji jo bodo gotovo radi kupili, saj ni lepšega in cenejšega spominika na te svete kraje.

Knjigo bomo letos poslali tudi v posebni lepi vezavi v Lourds s slovenskimi romarji, da tudi na ta način Slovenci počastimo spomin sv. Bernardke. Cena knjigi je: broširana 24 Din. vezana 34 Din in se naroča pri:

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Osebnosti.

Prestavljen je g. Martin Kozar, kaplan pri Sv. Marjeti niže Ptuja, k Sv. Juriju ob južni žel.

Nesreče.

Otrok in sicer dve in polletna rudarjeva hčerka Truda Jamernik je padla v Prevaljah v Mežo ter utonila.

Strelna zanetila dva požara. Na Libeliški gori je pogorel posestniku Juriju Pesičarju vsled udara strele: hlev, dva skednja, gospodarsko poslopje in šupa. Hišo so rešili, istotako živino, zgorelo je tudi razno orodje. Škoda nad 60 tisoč Din, zavarovalnina malenkostna. — Med nevihto v noči od 22. na 23. maja je pogorela po užigu strele v Zlatoličju na Dravskem polju hiša posestniku Petru Ogrizeku. Gasilci so preprečili večjo nesrečo.

Gospodarsko poslopje pogorelo. Do tal je uničil od zlobne roke podtaknjen požar gospodarsko poslopje v Zgornjih Hočah, ki je bilo last posestnice Terezije Palčič. Gasilcem gre zasluga za omejitve večje nesreče. Škoda znaša 25 tisoč Din.

Dve poškodbi. V mariborsko bolnico so pripeljali dne 23. maja 22letnega poljskega delavca Jakoba Červejka iz Žikarc. Neznanci so oddali nanj več streliv ter ga opasno zadeli. — Padajoča smreka je hudo udarila 18letno Ivano Pliberšek iz Rač.

Otrok utonil v kadi. V Šarinju se je igral Ivanček Pfeifer poleg kadi, v kateri so pripravljali tršno škropilo. Ivanček se je nagnil nad rob kadi, omahnil in se opočil na glavo v kad, v kateri se je zadušil ter utonil.

Šolar utonil pri kopanju. Pri kopanju je zašel v Dravinji v vrtinec 11letni šolar Štefan Jurgec z Majskega vrha in je utonil.

Smrtna železniška nesreča. 22letni Stanko Pangeršič se je ustavil na poti iz Kranja proti Šmarjeti pred spuščeno zaporo ob železniškem tiru. Počakal je odhod zadnjega vagona tovornega vla-

ka, katerega so premikali. Ko se je pojavil fant na tiru, je že privozil tržiški osebni vlak. Lokomotiva je zagrabila Stanka, ga vlekla kakih 10 m in ga odvrгла vsega razmesarjenega.

Dva pogorela. V Stanežičah za Št. Vidom nad Ljubljano je izbruhnil tedni na strehi Marije Šifter ogenj vsled isker, ki so prihajale iz dimnika. Slamnata streha je bila takoj v objemu plamenov, ki so preskočili tudi na hišo in hlev posestnika Jakoba Žlebnika in so uničili ostrešje. Gasilci so ogenj omejili.

Strahovita eksplozija. Dne 26. maja je eksploziralo v zavodu za izdelovanje umetnega ognja v Alicante na Španskem 500 kg dinamita. Eksplozija je porušila 17 hiš. Izpod ruševin so potegnili 50 mrtvih in 500 je ranjenih.

Strahovit požar v Čikagi. Na binkoštno soboto je izbruhnil ob 5. uri popoldne v Čikagi požar pri klavnicah ter živinskih hlevih v najbolj obljudenem delu vlemesta. Radi močnega vetra se bila v par minutah v objemu ognja vse sosedna poslopja in so imeli ljudje jedva toliko časa, da so si rešili golo življenje. Gašenje je bilo otežkočeno, ker se je oprijel kmalu ogenj telef. centrale, iz katere so vodili prvotno gasilno ter reševalno akcijo. Po treh urah brezuspešnega gašenja so se lotili omejitve požara z dinamičnim razstreljevanjem gorečih stavb, sicer bi bil preskočil požar na sosedne okraje. Nad goreči del mesta, iz katerega se je dvigal dim čez 1200 m visoko, so poslali letalce, ki so metali posebne bombe z dušikom za gašenje plamenov. Še le po 15urnem trudapolnem delu je uspelo, da so obvladali grozno požarno nesrečo, ki je največja od leta 1871, ko je uničil požar v Čikagi 18.000 hiš in je bila tedaj upepeljena dobra polovica mesta. Tokrat je bila uničena 1 šestina mesta. Škoda znaša 2 milijardi Din. Na površini treh kvadratnih km so pogorele vse stavbe in med temi največ klavniških hlevov in 12 hišnih blokov. Uničena je živinska borza, 3 tvornice za konzerve, garaža s 150 tovornimi avtomobili, 2 banki, več hotelov in na tisoče zasebni hiš. Zgorelo je več tisoč glav živine. Ranjenih je bilo 400 gasilcev, 1500 ljudi in je seveda zahtevala ogromna požar-

Za dekleta:

Knjiga »Slovensko deklet«, ki je kažipot našim mladenkam, je šla že v tisočih izvodih v roke slovenskih deklet. Sprejeli pa smo večjo količino knjig v razprodajo in sicer **za polovično ceno, dokler traja zaloga:** namesto 12 Din stane le 6 Din in se naroča pri

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

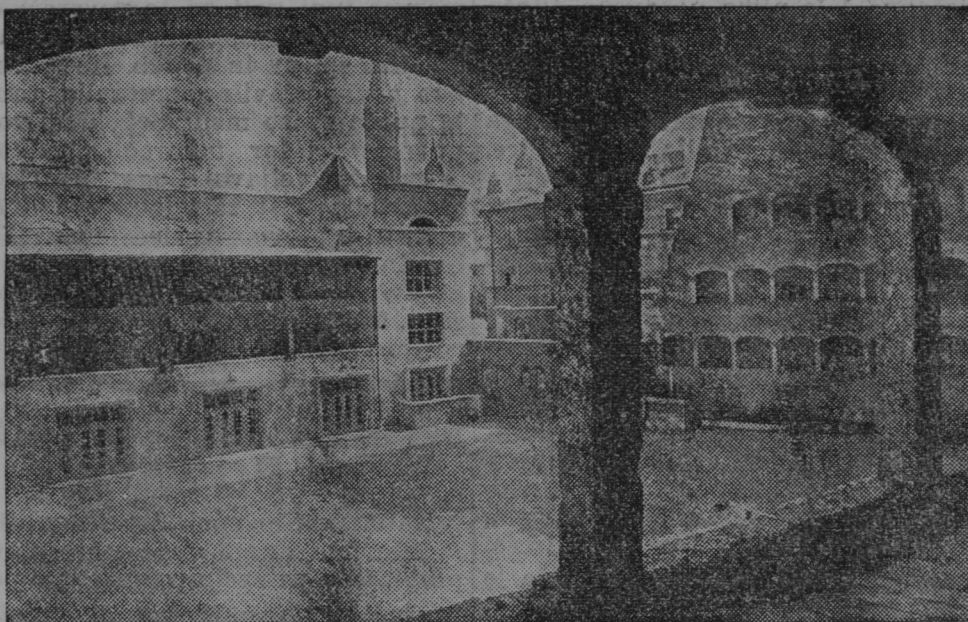
na nesreča tudi mnogo smrtnih žrtev. Požar je nastal, kakor domnevajo, ker je nekdo odvrigel neprevidno tlečo cigareto.

Razne novice.

Hram slave, v katerem so zbrane kosti 3200 junakov, ki so padli za domovino v osvobodilnih vojnah, so slovesno blagoslovili v nedeljo dne 27. maja, ob navzočnosti kralja in ljudskih množic v Skoplju.

Krščanska ženska zveza v Mariboru naznaja, da priredi dne 7. in 8. julija t. l. romanje v slovenski Lurd — Rajhenburg. Vsi, ki bi se radi udeležili romanja, se naj prijavijo do 16. junija na naslov: Bauman Katarina, predsednica Krščanske ženske zveze v Mariboru, Cvetlična ulica 23, ali pa se prijavijo osebno v društveni pisarni, ki posluje na Aleksandrovi cesti 6 I, vsako sredo in soboto od 8. do 10. ure in od 2. do 4. ure popoldne. Vožnja tja in nazaj stane samo 50 Din. Vsak udeleženec mora plačati ob priglasitvi znesek 25 Din. Ostalih 25 Din pa najpozneje do 1. julija. Romanja se lahko udeležijo tudi možje in fantje. Pričakujemo od strani Marijinih družb in Marijinih častilcev prav obilno udeležbo! — Odbor.

Sadjarstvo in vrtnarstvo za Slovenijo v Ljubljani ima v nedeljo dne 3. junija, ob 10. uri dopoldan v Mariboru v dvorani Zadrugne gospodarske banke pri frančiškanski cerkvi svojo redno letno skupščino (občni zbor), na katerega ste vsi člani tega društva, kakor tudi vsi prijatelji sadjarstva k obilni udeležbi vabljeni. Dnevni red je zanimiv, posebno še 4. točka: smernice o sadni kupčiji, je velevažna, je potrebno, da vsak sadjar o teh razgovorih sliši, kako se naj nereselnih barantačev

K nemirom v Avstriji: Eksplozija bombe v gledališču v Solnogradu.

brani. Letos sicer precej v slabi, pa vendar v sadni letini je tukaj v Mariboru občni zbor takorekoč v sredini plodonosnih in vzornih sadonosnikov. Pokažite sadjarji, vaše zanimanje za dobro gospodarstvo v tej panogi, nobeden naj ne izostane. Na dnevnem redu je tudi referat g. ravnatelja Josipa Priola: »O pospeševanju koščičastega in lupinastega sadja v dravski banovini z ozirom na izvoz in potrebe domačega konsuma«.

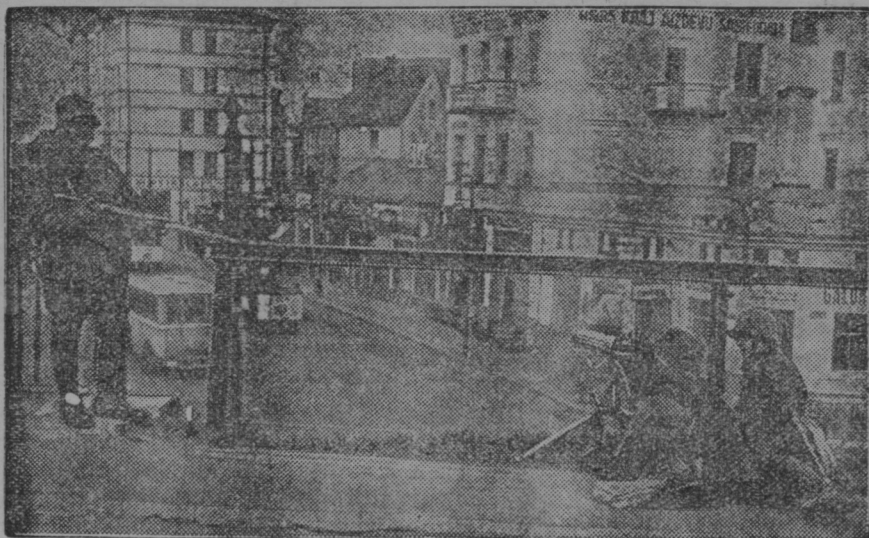
Enodnevni tečaj za zeleno precepiljanje šmarnice in za poletna dela v vinogradu se vrši v soboto dne 2. junija t. l., na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Pri zaprtosti in hemoroidih, motnjah v želodcu in črevesu, oteklosti jeter in vranice, bolečinah v hrbtu in križu, je naravna »**Franz Josefova**« grentica, večkrat na dan použita, krasen pripomoček. Zdravniške izkušnje so ugotovile pri trebušnih obolenjih, da deluje »**Franz Josefova**« voda sigurno razkrajajoče in vselej milo odvajajoče. »**Franz Josefova**« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Sestanek absolventov kmetijskih šol. Udeležite se sestanka, ki se bo vršil v nedeljo dne 10. junija, ob pol 11 dopoldne, v kmet-gospodinj-ski šoli »Marijanišče« v Ljubljani, v svrhu razgovora o ustanovitvi organizacije absolventk kmetijsko-gospodinj-skih šol.

Pozvedba. Pred mesecem dni je odšla nekoliko slaboumna Beričnik Marija, stara 56 let, od svojega sina Beričnik Jožefa iz Graške gore št. 2, občina Šmiklavž pri Slovenjgradcu. Od tega dne ni o zgorajšnji nikakega glasu. Pozvedovalo se je na vse strani, ali brez vsakega uspeha. Ni se moglo dognati, kam se je uboga obrnila, v katero smer, najbrže pa je hotela k svojemu možu, ki stanuje v občini Mozirje okolica. Ker pa sedaj njen mož tava za revo in ne more doznati niti najmanje sledi za njo, se naproša vsa javnost, ako bi prišla v bližino bivališč, da jo prijavijo pri svoji občini ali orožniški postaji. Najbolje pa bi bilo, da jo zadržijo in pozovejo njenega moža Beričnik Janeza iz Brezij št. 21, pošta Mozirje, ki jo bo prišel iskat in jo bo odpeljal na svoj dom. Žena je srednje-velika, suha, na levem licu ima znak udarca. Oblečena je bila v bolj po-nošeno obleko.

==

Izjemno stanje na Letonskem. Vojaška straža čuva v Rigi s strojnimi most preko reke Düne. — Desno: Vodja ponesrečene ruske ekspedicije ledolomilca »čeljuskin« dr. Oton Šmid v bolnici v Nome na severnem polutoku Alaske.

Cena permanentne legitimacije za obisk 14. Ljubljanskega velesejma, ki se vrši od dne 30. maja do dne 10. junija t. l., je za izvenljudlj. obiskovalce znižana na 20 Din. Ta legitimacija daje pravico na večkratni poljuben vstop na velesejem in na znižano voznino na parobrodih. Legitimacije prodajajo potniški uradi, denarni zavodi, županstva itd. Za polovično voznino na železnicah si more vsakdo nabaviti posebno železniško izkaznico, ki jo je izdala železniška uprava sama. Dobi se na vsaki postajni blagajni za 5 Din. Ko potnik kupuje vozno karto, kupi tudi to železniško izkaznico. Na velesejmu dobi potem potrdilo o obisku, nakar mu vozna karta velja za brezplačen povratek do 12. junija t. l. zaključno.

Veliki adresar za mesto Maribor (Celje, Ptuj) in širšo okolico (občine bivše mariborske oblasti po novi ureditvi z vsemi administrativnimi in trgovskimi podatki) bo urejen na nov, priročen in vsestransko uporaben način po najboljšem modernem evropskem vzorcu. Radi tega pa ne sme manjkati nobenemu poslovemu človeku. Cena v prednaročilu 175 Din, oglasi po dogovoru. Adresar se naroča pri Tiskovni založbi, o. r. z. z. o. z., Maribor, Gregorčičeva ulica 26, telefon 29—70.

Velika izbira manufakturnega blaga v Trpinovem bazarju, Maribor, Vetrinjska ulica 15. Naši kupci dobe koledar »Slovenskega gospodarja«.

Obžalovanja vredni slučaji.

Ponarejevalec stotakov in njegovi pomagači pred sodiščem. Anton Kokot, 44letni, brezposelni oskrbnik iz Jarenine, je odslužil lani julija v mariborskih sodnih zaporih kazen. Po vrnitvi na dom je razlagal priprostim ljudem, da je bil kaznovan radi ponarejanja denarja in je bil radi tega znanja pri ljudeh takoj v velikih časteh. Naselil se je v Jareninskem dolu pri svojem svaku viničarju in je poskusil srečo s ponarejanjem stotakov, katerih je napravil v celem 6. Dva fanta sta skušala spraviti falzifikate v promet, a ju je doletela v Mariboru usoda izsleditve. Dne 25. maja je bilo na mariborskem sodišču poleg glavnega krivca Kokota še 8 soobdolžencev. Anton Kokot je bil obsojen na poldrugo leto robije, sokrivci pa vsak na nekaj mesecev zapore.

Uzmoviči iz Slovenskih goric na zažojni klopi. Dne 25. maja je sodilo ma-

riborsko sodišče številna tatinska dejanja petorice, ki je strahovala z nezajeljenimi nočnimi obiski Slovenske gorice. Državni pravdnik jim je očital v obtožnici 33 tatvin, katere so zagrešili obdolženci tekom dveh let. Kradli so meso, slanino, kure, vino, žganje, poljske pridelke in sploh vse, kar je imelo kako vrednost in jim je prišlo pod roke. Glavna krivca peteroglave družbe sta bila Janez Kuhar, 23letni kolarski pomočnik iz Kicarja pri Ptuj, in Ant. Bubnar, 23letni delavec iz Velovlaka. Kuhar je dobil triletni zapor, Bubnar 2 leti, ženske, ki so nakradeno blago skrivale, so prejele večmesečno zaporno kazen.

Nevarna kolesarska tatova pred sodniki. Mariborski sodniki so sodili dne 25. maja dva opasna kolesarska tatova: 39letnega Franca Herica iz Grabnoškega vrha in 29letnega zidarskega pomočnika Alojza Slokana iz Žerovinca. Oba sta že bila predkaznovana. A. Slokan je bil pred kratkem spuščen iz zapora, Heric je odsedel že eno leto. Omenjenega dne sta dajala odgovor radi tatvine 16 koles, 2 pušk, mesa, kokoši, posteljnine itd. Največ koles sta pokradla ob priliki kolesarskih izletov, katere sta delala na ukradenih biciklih. Hericu so prisodili 6 let, Slokanu 8 let.

Napad pred sodiščem. Dne 21. januarja t. l. sta napadla kmečka sinova Jože Krček in Franc Gajšt iz Makol posestnika Jerneja Vagnerja in njegovega sina Tita. Tit je še pravočasno utekel, njegov oče pa je dobil zabodljaj v lice in v prsa. Sodna obravnava, ki se je vršila dne 23. maja v Mariboru, je pokazala, da je nagovoril k napadu na oba omenjena Krčeka njegov tovariš Gajšt in mu je celo posodil svoj nož. Krček je bil obsojen na eno leto ječe, Gajšt na 10 10 mesecev zapore.

Kratko veselje nad begatim vlomilskim plenom. Zadnjič smo poročali o velikem vlomu, ki je bil izvršen v trboveljsko cementarno in si je prilastil vlomilec 97.000 Din v kovanem denar-

Za fante:

Naš slovenski nadškof Anton Bonaventura Jeglič imenuje to knjigo: »Zlato knjigo slovenskih fantov«. Večjo zalogo teh knjig smo prejeli v razprodajo in jih oddajamo za polovično ceno, namesto za 12 Din le za 6 Din, dokler traja zaloga. Pišite

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

ju. Po temeljiti preiskavi, poizvedovanju ter opazovanju so zaprli Antona Boriškega, slugo cementarne. Priznal je, da je odnesel iz kovčega tako visoko svoto kovancev v nahrbtniku in je zakopal denar na vrtu, kjer so našli 92 tisoč Din. Tudi pri njem so še dobili nekaj in bo cementarna oškodovana le za malenkost. Boriškega so oddali v sodne zapore v Laško.

Fantovska podivjanost. Jožef Vodopivec, pekovski pomočnik, se je peljal na kolesu na Pijavsko pri Krškem. V krčmi g. Pirca se je sestal z nekaterimi fanti. Na povratku krog 9. ure zvečer, ko je ostavil gostilno, je bil napaden s kamenjem in zadeli so ga tri strelj ter eden celo v trebuh. Težko ranjenega so oddali v bolnico v Krškem, surove napadalce so zaprli.

Poštar se ustrelil. V Kočevju se je ustrelil tamošnji poštar Ant. Curl. Ob priliki nedavne revizije je bil denarni promet v redu, očitano mu je bilo le nerodno poslovanje. Najbrž je ta očitek živčno bolnemu potisnil v roke samomorilno orožje.

Redek način samomora je izvršil 23. maja v Ljubljani na Poljanski cesti 37letni mesar in mož najemnice gostilne Franc Tršan. Mesarski nož si je pognal sam s tako silo v prsa, da si je srce predril in je obležal mrtev. Vzrok samomora ni znan.

Obsodba vlomilca. V noči od 4. na 5. december lani je bilo vlomljeno skozi zaprto okno na stranišču v poštni urad na Viču pri Ljubljani. Vlomilec je odnesel 460 Din gotovine ter znamk, da

Versko tetoviranje kot grožje proti boljševizmu.

Brezbožniki v Turkestanu (v vzhodni Aziji) bojujejo hud boj proti vsaki veri, bodi ki islamu ali proti krščanstvu. Strogo je prepovedano, da bi kdo prestopil prag kakega svetišča, ali poučeval verouk v šoli. Prednjo steno velike mošeje (turško svetišče) v Taškentu so porušili, na dvorišče so postavili spomenik o četu boljševizma Leninu in pred tem spomenikom se vršijo vedna propagandna predavanja proti veri. V zadnjem času pa so začeli opazovati po turkeških mestih ter selih naslednje izred-

Januš Golec:

21. nadaljevanje.

KRUCI

Ljudska povest po zgodovinskih virih.

Ujetnika so tresli, oblivali, drgnili ter mu ulivali žganja v usta, katera so mu odklepali z nožem. Fant je bil udarjen s tako silo, da mu je morala počiti lobanja. Vsi, do ranega jutra trajajoči poskusi oživenja so bili zastonj. Znaki življenja so se še skrivali po mladem telesu, zavest se ni marala vrniti.

Ko so javili poveljniku, da zajeti begunec ne bo govoril nikdar več, je stopil sam k njemu in se prepričal, da ga ne varajo.

Dal je povelje, naj pripravijo visok kol izven šume tik pod jeruzalemskim taborom, odkoder je dobro videti do onih prokletih tabornikov. Po končanih pripravah in izbranem prostoru naj pridejo ponj. Sam bo vodil strašno nabadanje na zaostren kol, na katerem se bo mladostni drznež vendarle zavedel in pripovedoval vsaj s slabotnim stokanjem pasjim ušesom na hribu, da bo odslej pobeg po pomoč povsem izključen!

Kruci so privlekli na rob gozda na parobek za na kol določeno žrtev. Položili so jo zavito v razrezano obleko na tla. Jutranje solnce je naganjalo zaostanke nočne megle iz grabe, ko so prignali na kraj mučenja par konj, da bi pomagali pri strašnem navlečenju. Trdega dreva ni bilo pri roki, so pač skrbno obtesali in zaostri raven ter dolg hrastov hloč. Ta bi naj mrcvaril jetnika v nepopisno groznih mukah ure, da, dneve, dokler se ga ne bo usmilil s svojim odrešilnim poljubom angel smrti! Vse je bilo pripravljeno. Poveljnik je stopal v spremstvu bobnarjev in trobentača na parobek, odkoder so morali dobro videti iz tabora peklenko zamišljeno početje in osveto nad že umirajočim — nedolžnim mladeničem!

Tamburji so udarili na bobne, trobentač je zapiskal v pozor!

Zakopi krog jeruzalemskega svetišča so oživeli na mah. S hriba je zaoril strahoten krik in pretresel do trepeta vse ob kraju gozda zbrane rablje. Iz utrdb so se usule najkrepkeše postave, se spustile navzdol in ne več krikale, da, neznansko tulile. Bobni so utihnili, trobentač je odstavil trombo. Vse je ostrmelo kakor okamenelo, ko je predramil iz osuplosti zbrane

Romarji v Marijino Celje:

Vsi, ki ste že romali ali mislite tja romati, ne pozabite si kupiti t. dr. Anton Medveda knjigo: **V Marijinem Celju.** V njej so zgodovinske in potopisne črtice kot tudi pridige t. dr. Antona Medveda, ki jih je imel v Marijinem Celju. Knjig je še samo 200 na razpolago in jih oddajamo po 5 Din. Naročila sprejema

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

je znašala skupna škoda 5140 Din. O vlomilcu ni bilo ne sluha in ne duha. Našli so le razbito ročno blagajno. Radi ponudbe 1000 poštnih znamk na prodaj se je izdal kot vlomilec Stanko Senger, ki je že bil obsojen radi ropa. Lani 27. julija je bil izpuščen iz mariborske kaznilnice pred odsluženjem kazni. St. Senger je bil v slučaju vloma na Viču toliko brezvesten, da je ovadil radi tega zločina ljubljanski policiji pokrivem Karla Pevca. Aretirani je dokazal nedolžnost in je bil izpuščen. Dne 25. maja je obsodilo ljubljansko sodišče Sengerja na 3 leta in 1 mesec robije.

*

Razno iz Prekmurja.

Murska Sobota. Na binkoštni pondeljek popoldne je bilo pri nas kaj živahno in praznično; kajti po par letih smo zopet pričakovali prevzvišenega knezoškofa dr. Tomažiča v svojo sredino. Njegov prihod je bil napovedan na 1. uro popoldne, a za vernike je bilo to preveč čakanja, zato so se začeli zbirati že ob dveh popoldne. Točno ob štirih se je prevzvišeni pripeljal med svoje ovčice v Prekmurju. Pri prvem slavlolu sta ga pozdravila narodni poslanec g. Jožef Benko in srezki načelnik g. Lipovšek, pri drugem pa g. župan Hartner in g. rabin izraelske cerkve, kar je prevzvišenega posebno iznenadilo. Sledili so pozdravi šolskih otrok. Vsem skupaj in vsakemu posebej se je prevzvišeni skoraj s solznimi očmi zahvalil in šel v cerkev, kjer ga je čakal g. kanonik Slepčec z ostalo duhovščino. Prevzvišeni je ostal med nami do praznika sv. R. T.

Murska Sobota. Pred dnevi se je vršilo pri nas zborovanje učiteljstva iz vsega Prekmurja. Zbralo se je okrog 200 učiteljev, ki so reševali pereča vprašanja svojega stanu. Med drugim so zahtevali izplačilo draginjskih doklad. Po daljši debati sta govorila še g. Hočevar Ciril iz Maribora o držanju učiteljstva ter g. Drekonja Ciril iz Turnišča o temi »Zgodovinski pouk«. Ob koncu se je priglasil k besedi predsednik kluba prekmurskih akademikov ter poudarjal pomen popolne gimnazije v Murski Soboti.

Ženavlje. Pri nas kakor v večini obmejnih vasi se kaj radi podajo švercarji čez mejo, da od tam prinesejo stvari, ki so cenejše kot pri nas. Najrajši prinašajo tobak za pipo, ki ga tu razpečavajo za manjšo svoto, kot stane naš monopolski tobak. Toda vedno nimajo sreče. Tako so pred kratkim izsledili varnostni, oziroma obmejni čuvarji tri tihotapece tobaka. Na klic »Stoj!« so tihotapci tovor odvrgli in začeli bežati. Beg se jim je tudi posrečil, a po daljšem preiskovanju so prišli v roke pravice. Odvrgli so 1250 paketov tobaka, kar že stane lepo svotico. Mogoče bi bilo umestno, da bi država v obmejnih krajih dajala tobak za pipo nekoliko ceneje, kar bi omejilo slučaje smrti, ki se zgodijo ob priliki »šmugljanja«. Če bi namreč bil naš tobak tako poceni kot utihotapljen, tihotapci gotovo ne bi več prinašali tujega, ker ne bi imeli zasluzka, zastoj pa ne bi tvegali svojega življenja.

Dolnja Lendava. Ob priliki ljubljanskega velesejma priredi srezko načelstvo skupen izlet

kmetovalcev v Ljubljano in na Gorenjsko. Nazaj grede se bodo ustavili v Št. Juriju pri Celju, da si ogledajo kmetijsko šolo. Izlet bo vodil prof. ing. Sadar, banovinski referent. Od doma se bodo peljali brzkone dne 3. junija ob šestih zjutraj. — Pred kratkim se je tu ustrelil Štefan Matjašec, vojni invalid in trafikant na Glavnem trgu. V smrt so ga gnale brzkone družinske razmere.

Zabodljaj z gnojnimi vilami pred sodiščem. 25letni Geza Šraj iz Prosenjakovcev iz Prekmurja in njegov svak J. Malašič nista živela v najboljših odnosih. V noči 23. januarja je našla Malašičeva mati v hlevu svojega sina Jožefa vsega krvavega v nezavesti. Poklicani zdravnik je ugotovil, da je Malašič najprej nekdo močno udaril po glavi, nato ga še pa z bodel z gnojnimi vilami skozi prsa. Težke telesne poškodbe je bil obdolžen svak Šraj, ki je dejanje tajil, a je bil v Mariboru dne 23. maja obsojen na enoletno ječo.

Smrtna nesreča. V mlinu mlinarja Mencingerja v Kraiči v Prekmurju je bil zaposlen 30letni delavec Šandor Küčan. V mlinu je zdrknila transmisija s kolesa in to je hotel Küčan zopet naravnati. Pri tem opravilu ga je zgrabilo kolo in ga treščilo ob tla s tako silo, da je obležal mrtev v mlaki krvi.

*

Mladina in nedelja.

Dolžnost vsakega katoličana je, da posvečuje Gospodov dan (nedeljo), in sicer s tem, da opušča hlapčevska dela, se udeleži sv. maše ter opravi druga boguljubna dela. Zato tretja božja zapoved prepoveduje ob nedeljah hlapčevsko delo brez sile ter vse, kar skruni nedeljo ali onemogočuje njeno po-

svečenje: pijančevanje, prireditve, ki ovirajo izpolnitev verske dolžnosti, razposajane igre, pregrešne veselice i. t. d. Posvečevanje nedelje prinaša božji blagoslov posameznikom, družinam in vsemu narodu. Skrunitev nedelje ima pogubne posledice: razdivjanost srca in npravno propadanje človeške družbe.

Iz tega se vidi, kakšno mesto zavzema nedelja v mladinski vzgoji. Krščanska rečenica pravi: Kakršna nedelja — takšna smrt. Vprav tako je resnično: Takšna mladina, kakršna je njena nedelja. Prava mladinska vzgoja mora polagati največjo važnost na to, da se mladina vzgaja k zvestemu in vestne-

krvnike že čisto od blizu pogin oznanjujoči krik: »Udri, pobij, satanovo zalego!«

Niti »Oberkruc« Godrnja ni utegnil, da bi bil zapovedal, naj zaustavijo pobesnele izpadnike. Kruci so pometali od sebe, kar je kateri držal v roki in resk — — v najbolj zdvijanem diru po zmrzlem snegu v šumo — — Vsak jo je urezal na svojo stran, zavvedajoč se, da je pri tako srditem napadu še edini spas — pobeg na lastno pest!

Ob priletu Miklavčanov na parobek je ostal tamkaj edino le brezzavestni Franček. Poleg njega kol, v zemljo izkopana luknja, sekire, lopate in kramp. Še za mučenje privedeni konji so oddivjali v očigled z neugnano silo proti gozdu brzeči nevarnosti.

Victoriosus — zmagovalec, g. župnik Martin Stariha, poveljnik jeruzalemskega tabora, je vodil sam krdelo najboljših, ki so prihiteli brez ozira na opasnost, da otmejo v grozno muke obsojenega. Orjaški gospod, ki ga je pomladila upravičena ljutost, je vzel slabo hropečega v naročje in stekel z njim po grabi in navkreber v stan in hram žalostne Matere božje — — —

Pred oltarjem Bogorodice je klečala mati Vida in

sklepala krčevito roke v molitvi k Oni, ki edina prav razume zemeljske žalostne matere.

Stopili so v cerkev borci z obremenjenim poveljnikom na čelu. Župnik se je preril trdih korakov skozi zbrane proti oltarju in odložil na stopnice ne več sopečega — mrtvega mladca — — Odposlan je bil v mesečni noči po odpomoč k staremu očetu, a so ga vrnili materi — ubitega! Mesto pomoči in rešitve — smrt!

Nadvse pretresljivi pogled na mladostnega mrliča pod nogami žalostne Matere božje in ob njem klečečo lastno majko — je presunil vse navzoče, da so zaplakali na glas. Med jokom in ihtenjem tabornikov se je sklonila mati nad obličje smrtno obledelega sina in ga poljubila na dolgo — — Vstala je z vso mirnostjo in velela z nadčloveškim samozatajevanjem in tlačenjem žalosti: »Pomagajte, da ga položimo tu pri Mariji na mrtvaški oder!«

Tabor je pričel s pogrebnimi opravili, ne meneč se za nevarnost oblege.

Frančeka so položili v zadnje slovo in počesčenje na mrtvaški oder tik pod glavnim oltarjem. Možje so prinesli krampe in lopate. Kameniti tlak so

nosti: Delavci v Turkestanu, ki so 90 odst. mohamedani, hodijo okrog v poletnem času v srajci ter platnenih hlačah in na golih prsih imajo utetovirano mohamedansko veropisno izpoved: »Alah je velik, Mohamed je njegov prerok.« Napram takemu izražanju vere so tudi komunisti brez moči. Odpor naroda proti boljševikom je vedno jačji. Kolikokrat se zgodi, da mohamedani brezbožnike kar na cesti pobijejo. Kako ostri so boji med brezbožniki in vernimi Turkestanci, lahko vidimo iz naslednjega dogodka: Pred par leti so brezbožniki v turkešt. pokrajini Fungana porušili eno svetil-

mu izpolnjevanju krščanskih dolžnosti, med njimi predvsem nedeljske dolžnosti. Vzgoja, ki zanemarija ali prezira nedeljo, ali pa ne skrbi za omogočitev izpolnjevanja nedeljske dolžnosti pri mladini, ni krščanska in tudi državi ne služi, pa naj se krije s to ali drugo krinko.

V Nemčiji se sedaj bojuje težak boj katoličanov za katoliško nedeljo katoliške mladine. Nemški škofje stojijo v prvi vrsti teh bojevnikov. Pred nekaj dnevi je imel v Stuttgartu škof Sproll govor, v katerem je med drugim poudaril: »Osemnajst let potujem kot pomožni škof in kot škof po deželi. Vselej mi je bilo v veselje in uteho, če sem videl, kako je naša Kristusu in veri zvesta mladina s svojimi zastavami korakala po cestah in ulicah ter brez strahu pred ljudmi Kristusovo zastavo nosila skozi mesto in skozi strnjene vrste nevernikov. Upali smo, da nam bo ta hrabra mladina s svojimi krepko-dejavnimi organizacijami ostala. To upanje je bilo tem bolj opravičeno, ker so te organizacije stavljene pod varstvo državnega konkordata. Toda kljub konkordatu je kmalu začel boj zoper katoliško mladino in njene organizacije. Ta boj in njegove metode (načini) ne vodijo k ljudskemu občestvu. Razmere pa so takšne: Hitlerjeva mladina marsičkoli vse nedeljsko jutro ter ne obišče božje službe. Katoliški mladeniči so večinoma v manjšini. Če zahtevajo, naj se jim da možnost, da gredo k božji službi, žanjejo samo zasmehovanje in sramotenje. Ponekod so se uprizorile neke občestvene božje službe. Kakor so prišli ali do katoliške ali protestantske cerkve, so vsi morali vstopiti in voditelji so izjavili: saj je vseeno, ali katoliško ali protestantsko, kmalu bo skupna nemška narodna cerkev. Take skupne božje službe so katoličanom prepovedane ter vodijo k verski zmedenosti in brezbriznosti. Včasih se dogodi, da katoliška mladina po dolgem maršu vendar pride do katoliške božje službe, pa je tako upehana in utrujena,

da se je ne more udeležiti, kakor je katoličanu dolžnost. Tako se mladina odvaža od nedelje in religije. Našenu ljudstvu pa pripada religija in nedelja.« Da, mladini pripada vera in zato ji pripada nedelja! Kdor mladino trga od nedelje in njenega posvečevanja, jo trga od vere in kreposti. Tak ne more biti prijatelj naroda.

★

PEVSKI KONCERT PRI VELIKI NEDELJI.

Katoliška akcija velikonedeljske dekanije si pod skrbnim vodstvom dekanijske duhovščine hvalevredno prizadeva, da poleg duhovne obnove nudi ljudstvu tudi primerno in zlasti v današnjih dneh prepotrebno razvedrilo. V ta namen je priredila nastop cerkvenih pevskih zborov, ki se je vršil na binkoštni pondeljek dne 21. maja pri Veliki Nedelji. Na grajskem dvorišču, ki je vsled svoje dobre akustike kakor nalašč za take prireditve, je bil postavljen oder, ki so na njem nastopili — z eno izjemo — vsi cerkveni pevski zbori velikonedeljske dekanije. Po prisrčnem pozdravu velikonedeljskega g. dekana Friderika Horvata je prvi nastopil cerkveni pevski zbor od Sv. Bolfenka na Kogu (7 ženskih in 9 moških glasov), ki je pod vodstvom g. organista Franca Rožkarja ubrano zapel v mešanem zboru Ocvirkovi »Tam na vrtni gredi« in »Eno samo tiho rožo«, v moškem pa Nedvedovo »Ljubezen in pomlad«. Nato je stopil na oder cerkveni pevski zbor od Sv. Lenarta pri Veliki Nedelji (10 ženskih in 14 moških glasov). Njegov vodja, g. župnik Jožef Rehar, obenem glasbeni vodja te pevske prireditve, je zbor z neumornim delom izvežbal tako, da je dosegel prav lep uspeh. Izvajali so Premrlovo »V Korotan« (končni visoki »« v sopranu je nevarni!), koroško narodno »Pojdem v rute« v Devovi harmonizaciji, in Klemenčičevo »Notranjsko«. Za njim je cerkveni pevski zbor iz Ormoža (11 ženskih in 14 moških glasov) zapel Ipavčevo »Kukavica«, Hladnikovo »Pomlad« in Adamičovo »Ples kralja Matjaža«. G. kaplan Rupert Pušnjak, vzorno miren in obenem globoko čuteč dirigent, je svojega zbora lahko na moč vesel. Saj zveni vseskozi ubrano in zlasti njegove srebrnozvočne soprane bi sprejeli tudi veliki zbori z odprtimi rokami. Cerkveni pevski zbor iz Sred.šča

Za zaročence:

Katekizem o zakonu je knjižica, ki pouči zaročence o vsem potrebnem. Škodila pa ne bo tudi zakoncem, ako jo preberejo, ker so marsikje že pozabili, kaj je sveti zakon. Knjižica stane le 4 Din in se dobi v

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

(13 ženskih in 13 moških glasov) vodi g. organist Franc Panič. Lepo nam je zapel Ipavčevo »Milada«, ki bi bila še lepša, če bi bila podana v nekoliko hitrejšem tempu, in Nedvedovo »Naša zvezda«. Nato nas je presenetil cerkveni pevski zbor iz Svetinj. Šteje sicer komaj 5 ženskih in 6 moških glasov, zato pa ima korajžnega poguma za tri take zборе. G. organist Miloš Mirkec je z njim zapel Aljažovo »Na nebu zvezde sevajo« in Zemljičev »Venček narodnih pesmi iz Slovenskih goric«. Lepši uspeh bi z zborom dosegel, če bi izbral pesmi, ki bi bolj odgovarjale njegovi številčni moči in če bi zbor, ki je sicer pel brez not, pazljiveje gledal na dirigenta. Cerkveni pevski zbor od Sv. Tomaža (11 ženskih in 12 moških glasov) je imel že večkrat priliko nastopiti pred poslušalci izven cerkve. Spretno ga vodi g. organist Franc Zemljič, ki bo z njim s primerno vztrajnostjo in agilnostjo dosegel še prav lepe uspehe. Podali so nam dr. Schwabovo »Še ena«, pri kateri je končni efekt radi prepočasnega tempa nekoliko trpel; Gerbičovo »Klic pomladni« in Laharnarjevo »Slovan na dan«. Posamezne nastope je zaključil domači velikonedeljski cerkveni pevski zbor (13 ženskih in 9 moških glasov). Vodil ga je prejšnji velikonedeljski g. organist Albin Skok, ki je pesmi naštudiral in k temu nastopu prišel iz svojega novega službenega mesta v Prelovo. Zbor je zapel Premrlovo »Z glasnim šumom s kora«, Adamičev »Oktoberski mrak« in narodni »Potrkan ples« v Žirovnikovi prireditvi. Velikonedeljski zbor je že znan po svojih nastopih doma in drugod. Poje pazljivo in navdušeno, zveni ubrano in polno. Dirigent je izvežbal zbor prav dobro. Vendar se ne morem ubraniti utisa nekakšne vihravosti tako pri dirigiranju kakor tudi pri izvajanju. Zlasti zadnji dve pesmi sta bili vzeti prenašlo, kar je škodovalo končnemu efek-

šče in sveti grob. Vodjo brezbožnikov pri podiranju Hakima Sada so linčale ljudske množice. Na to ljudsko postopanje je odgovorila sovjetska vlada s tem, da so postrelili 60 turških seljakov in odvedli večje število njihove duhovščine v Sibirijo. Kljub najbolj krutim vladnim ukrepom so boljševiki brez moči vočigled probujajoči se ljudski sili, ki si ne pustijo v prah pogaziti verskih svetinj.

Svojevzrsten samomor.

Po sporočilu iz ogrskega mesta Debrecin se je lotil tamkaj advekat dr. Körösy redkega načina samomora. Z vso močjo se je zaletel s sabljo tako,

dvignili pri velikih vratih in se lotili groba, ki bi naj oznanjal poznim rodovom, da počiva v hramu žalostne Matere božje Marijin sinko. Mladec je dal življenje za rešitev od Krucev oblegane župnije Sv. Miklavža.

Obleganci so molili celo predpoldne in kazali najglobokejšo hvaležnost rajnemu Frančku v iskrenem pogovoru z Bogom in Marijo. Pri spuščanju trupla v grob je prišla še g. župnika bridkost za grlo, da niti poslednjih pogrebnih molitev ni iztisčal na glas iz sebe, kaj šele, da bi bil zmogel poslovljni govor!

Solze vseh zbranih Miklavčanov so pokropile blagoslovljeno zemljo, pod katero je pričel z odpočitkom mladenič, kojega mlado truplo sniva v hramu božjem, njegova duša se pa že raduje Marijinega in božjega obličja!

Pozna noč se je podila po Jeruzalemskem hribu, ko so ostavili zadnji pogrebci Marijino cerkvico, se razšli na straže in k počitku — —

Na večer po preprečenem mučenju blagopokojnega Frančka so končali Kruci zakop in uravnavo topov. Takoj zjutraj so pričeli z obstreljevanjem jeru-

zalemskega tabora. S treh sosednih postojank, s katerih so stražili s svojimi žreli kanoni, so otvorili ogenj na hrib žalostne Matere božje. Lotili so se uničevanja nasipov, ki so slabo kljubovali udarom granat.

Sikanje in raztreski granat s silovitimi poki so vplivali plašljivo na ženske ter otroke. Oplašene družine so zbežale po prvih udarih izpod zemlje in se zatekle v hram žalostne Matere. Čeravno se je streslo svetišče pri vsakem udaru izstrelka do temelja, se je čutila trepetajoča čreda neborcev tukaj povsem varno. Še g. župnik je moral med matere ter mladež in tedaj je utihnil jok in stok kljub potresu obstreljevanja. Miklavške sirote so molile skupno na glas, zavedajoč se resne nevarnosti, da bi porušila prva dobro namerjena granata cerkev in pokopala pod ruševinami pribežnike in iz dna srca z najtrdnjšo vero moleče Marijine čistilce. Topovi so grmeli svojo strašno pesem. Zakopi so se polnili z zemljo. Nekaj ranjenih je poiskalo pomoč pri Vidi. Ob Marijino cerkvico se ni omeškal niti eden strel. Ali so prizanašali topničarji svetišču, ali ga je ščitila nebeška Mati s svojim plaščem? Kdor je prestopil cerkveni

Marijino življenje:

Kartuzijanski brat Filip je spesnil Marijino življenje v čudovitih verzih. Na slovenski jezik je to delo prestavil č. g. Matija Zemljič, župnik pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Kakih 60 knjig je še na razpolago. Oddajamo jih po 6 Din. Naročila sprejema

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

tu. Kljub temu je zbor eden prvih v dekaniji in iz srca mu želim, da bi pod novim vodstvom še napredoval in se uspešno udejstvoval v plemeniti tekmi z drugimi dekanijskimi pevskimi zbori. Slednjič so nastopili vsi zbori skupaj. Bilo jih je lepo videti, teh 150 pevk in pevcev. Pod vodstvom g. župnika Reharja so nam v mogočnem zboru lepo in ubrano zapeli A. Amičevo »Tožba« in Vodopivčevo »Slovenska straža«, moški zbor sam pa Jerebovo »O kresu«. Ta skupni nastop je zapustil pri poslušalcih nepozaben utis. Za sklep so skupno zapeli zbori in poslušalci, ki so se v prav lepem številu zbrali od blizu in daleč ter napolnili prostrano grajsko dvorišče, priljubljeno Slomškovo »Preljubo veselje« in s tem slovesno končali to vseskozi posrečeno pevsko prireditev. Bil je lep dan, slovesen praznik cerkvenih pevcev. Naj bi nam še večkrat nudili enako veselje in naj bi našli posnemovalce tudi po drugih dekanijah obširne lavantinske škofije! — Gašparič.

40letnico obstoja katoliškega visokošolskega društva »Danica« so slovesno proslavljali v nedeljo 27. maja v Ljubljani. S proslave so bile odposlane udanostne brzojavke sv. Očetu, kralju in nadškofu dr. A. Jegliču.

Velika Nedelja. Na binkoštni pondeljek se je na grajskem dvorišču vršil pevski koncert. Sodelovali so pevski zbori iz cele dekanije. Koncert je nepričakovano lepo uspel ob prav obilni udeležbi. Vsi pevski zbori so svojo nalogo prav dobro rešili. Pozornost je vzbudilo zlasti društvo od Svetinj; bilo jih je komaj 11 po številu, pa so se izredno dobro izkazali. Kaj takega želimo še večkrat videti in slišati.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Prostovoljna gasilska četa Selišči-Kupetinci vprižori v nedeljo dne 3. junija, popoldne po večernicah, v Perger-

prag, se je imel za zavarovanega. Ko se je raztegnilo obstreljevanje preko poldneva z malenkostnimi presledki in ni kazal Marijin dom niti ene razpoke, je bil tudi poveljnik uverjen, da je uslišala žalostna Mati božja prošnje stiskanih majk ter nedolžnih otročičev in vzela posvečeno središče tabora pod svojo zaščito.

Cerkev ni bila zadeta, pač pa razrahljane utrdbe toliko, da bi pri morebitnem naskoku ne rabili napadalci lestev ter batov. Na prvi pogled je postalo branilcem jasno, da bodo razbrskale granate vse jarke ter obrambne stene. Ostal bo le goli grič, kjer se niti poskriti ne bo kam.

Ob mraku so utihnili topovi in njihov molk je silil v ospredje domnevo za napad. Obleganci so se lotili z vsemi močmi vsaj delne in najnujnejše poprave ter zamašenja glavnih lukenj in razdrtin. Še ženske so se upale iz cerkve, izmetavale zemljo ter čistile strelne line. Taborišče se je spremenilo v mravljišče. Vsak je znal, kaj mu je storiti, da bodo čez noč zavarovani pred presenečenjem. Vsi so bili na delu, nemarnjaka ni bilo med obleganci.

G. župnik je pozval v cerkev nekaj starejših na posvet. Zbranim je razložil brez prikrievanja, da

jevi dvorani zanimivo igro iz povojne dobe: »Koroški tihotapci«.

Št. Janž pri Velenju. Binkoštni pondeljek dne 21. maja je gostovalo na odru prosvetnega društva »Gospodar« (naše društvo) z lepo igro »Revček Andrejček« in doseglo, če že ne velik gmotni, pa vendar velik moralni uspeh. Tukajšnje društvo je dolžno, da se zahvali ondotnemu društvu za gostoljubnost, ki mu jo je izkazalo, imejitelju dvorane, da nam jo je dal radevolje na razpolago, in vsem dragim prijateljem, ki so pošetili našo igro in s tem pokazali društvu svojo naklonjenost. Širimo vneto katoliško prosveto in jo tudi vneto podpirajmo. Ob drugi priliki zopet na veselo svidenje!

Tremarje pri Celju. G. urednik, gotovo si mislite, da mi in naše Prosvetno društvo še zdaj spimo in da nas še ni ogrelo toplo spomladno solnce iz dolgega zimskega spanja. Da ni tako, so dokaz redne tamburaške vaje. Dramatični odsek se pridno udejstvuje v svojih vlogah. Dekliški krožek nas bo razveselil z lepo igro, združeno z materinskim dnevom. Naši fantje se tudi korajžno pripravljajo ter bodo vprižorili nekaj prav lepega, kar še nismo videli na našem odru. Pretekli teden se je poslovil od nas tovariš g. Rudolf Tačko. Z njim smo zgubili moža globokih misli in resnega dela. Deloval je v vseh odsekih. Težko bomo našli njemu vrednega naslednika.

Zborovanja bivših vojakov.

V Konjicah.

Zadnje nedeljo se je zbralo iz konjiškega okoliša v Konjicah 4000 mož ter fantov bivših vojakov. Zborovanje je bilo radi izredno številnega obiska na Cerkvem trgu. Zbor je pričel s sv. mašo in pridigo, katero je imel bivši vojni kurat g. Bonač. Med službo božjo je igrala godba konjiške kongregacijske družbe. Zborovanje je otvoril konjiški odvetnik dr. Macarol, ki je predlagal udanostno brzojavko kralju. Kot navdušeno pozdravljeni so nastopili govorniki: Matičič iz Ljubljane, g.

lekarnar Gradišnik iz Celja in M. Fabjančič iz Ljubljane. Med zborovanjem se je oglasil zvon ter oznanil poldne. Z zborovalnega odra je molil z zbranimi bojevniki angelovo češčenje bivši vojni kurat g. F. Ratej iz Trbovelj. Sodelovale so godbe iz Konjic, Zreč in iz Trnovelj pri Celju. Konjice so bile v zastavah kot pozdrav bojevniki množicam.

Šmarje pri Jelšah.

V Šmarju pri Jelšah se je zbralo zadnje nedeljo do 3000 ljudi, ki so prisostvovali zborovanju Združenja borcev Jugoslavije. Pred zborovanjem je bila za padle vojake v župni cerkvi sv. maša in v spomin vojnim žrtvam je pridigoval šmarski kaplan g. Rančigaj. Zborovanje se je vršilo javno pred Gajšekovo hišo. Govorili so: Lorger iz Ljubljane, vpokojeni major Orel in odvetnik Hočevar iz Celja. Posebno navdušeno je bil pozdravljen gosp. major Orel, ki je bil že med vojno zaveden Slovenec in je našim vojakom pomagal, kjerkoli je mogel. Z veličastnega zborovanja je bila poslana kralju udanostna brzojavka.

V Kranju.

Istotako številno kakor v Konjicah in Šmarju so se zbrali bivši borci tudi v Kranju na Gorenjskem. Sodelovale so štiri godbe. Kranj je bil ves v zastavah, ki so pozdravljale nad 3000 Gorenjcev. Žalibog da je motilo veličastni zbor slabo vreme. V Kranju je bila prečitana udanostna brzojavka kralju in izjava, v kateri so nagalsili bojevniki nadstrankarsko stran svoje organizacije.

Ali si že obnovil naročnino?

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

utrdbe niso bile preračunane na obiske iz topov in bodo čisto odrekle morda že jutri, sigurno čez nekaj dni, ako ne bo pomoči in se sicer ne zgodi kaj izrednega. Iz lastne skušnje je povdarjal, da se da topovom priti do živega na ta način, da se jim raztrešči cevi z naboji od spredaj, katere treba spraviti do razstrelbe z užigalno vrstico. Junak bi se že dobil iz njihove srede, ki bi se lotil kanonskih žrel kljub zastraženju. Predvsem bi bilo treba preiskati sovražne artilerijske postojanke in dognati, kateremu topu bi bilo mogoče potipati na žilo. Ogledniki bodo morali računati s tem, da bo umrl ta ali oni mučeniške smrti na kolu. Glede topov sta le dve možnosti: Ali jih zvičajno razstreliti, ali napraviti nočni izpad in jih zavzeti s silo. Možje so bili za izpad, četudi je grozila velika možnost, da izpodleti radi sovražne premoči in se bodo Kruci še polastili v slučaju odbitja napadalcev — tabora! Iz tega položaja pogoditi pravo pot, je bilo težavno. Preudarni in previdni poveljnik ni maral sam nositi odgovornosti za izpad, ako bi se ponesrečil. Vojni svet je kolebal v negotovosti, ko so se odprla vrata in je vstopila Vida. Z obraza ji je bilo čitati odločnost.

(Dalje sledi.)

da se je prebodel skozi celo telo in mu je gledal zaostreni konec sablje 20 cm iz hrbta. Advokat je imel še toliko moči, da si je izvlekel sam sabljo, narkar je padel v omedlevico in so ga prepeljali v bolnico.

Kje kurijo železniške stroje še danes z drvmi?

To se godi na vseh želez. zvezah na Finskem in to radi nepreglednega bogastva na drvah in gozdovih. Na vseh večjih postajah na Finskem zalagajo lokomotive, ki vozijo jedva 40 do 50 km na uro, z drvmi. Dimniki finskih lokomotiv, zgledata kakor široke skleda in so posebnost.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Umrl je v mariborski bolnici dne 23. maja frančiškanski brat frater Štefan Skala, star 57 let. Samostan pri Sv. Trojici v Slov. goricah, v katerem je neumorno delal skozi 8 let kot izboren vrtnar, izvrsten kletar, v vseh strokah silno podjeten in spreten, ga bo zelo težko pogrešal. Iz bolnice je bil na željo sobratov prepeljan k Sv. Trojici in bil slovesno položen k večnemu počitku v samostansko grobišče na občinskem pokopališču trojiške župnije. Vsem prijateljem in znancem se priporoča v pobožno molitev.

Sv. Križ pri Belih vodah. Romarski shod za praznik Srca Jezusovega se vrši letos dne 8. junija. Ta dan bo prevzvišeni knezoškof Ivan Jožef opravil slovesno sv. opravilo z romarji v tej priljubljeni cerkvi. Zadnje pontifikalno sv. mašo je opravil pred 72 leti svetniški škof Slomšek. Kot njegov veren naslednik in goreč pospešitelj njegove kanonizacije bo naš vladika z romarji obiskal svetišče, kjer je bilo zadnje slovesno opravilo in so minevali zadnji tedni Slomškovega dela. Prihodnji večji shod je na lepo nedeljo dne 24. junija.

Braslovče. Umrl je 24. t. m. v bolnišnici v Celju vpokojeni učitelj J. Zdošek. Bil je 22 let upravitelj orlovaške-šentrobarske šole. V slovo so mu zapeli pevci pevskega društva, katerega ustanovitelj je bil pokojni. Na grobu se je poslovil od njega sedajni upravitelj g. Jarh. — Pri pos. Skornšku v Podvrhu je služila M. Cizej, katera je pretečeni teden porodila in otroka takoj zadušila in skrila v posteljo v slamo. Na ovadbo so jo orožniki zalešali, nakar je priznala, da je porodila, pač pa se izgovarja, da je bilo dete mrtvo rojeno. Otroka so poslali na Vrnsko, kjer je zdravnik ugotovil, da je bilo dete živo rojeno, nato pa zadavljeno. — Ta teden se poroči Zofka Jošovec iz Malih Braslovč. Svoji zvesti čitateljici želi tudi »Slovenski gospodar« obilo sreče in blagoslova v novem stanu!

Polje pri Podčetrtku. Naša župnija se pripravljala na veliko in lepo slovesnost. Naš priljubljeni g. župnik Ivan Mlakar bo namreč v sredo dne 6. junija zapel svojo zlato sv. mašo. Vsi župljani brez izjeme se srčno veselimo tega dne in g. župniku iskreno čestitamo k zlatemu jubileju z gorečo prošnjo, da ga ljubi Bog ohrani med nami še mnogo let. Saj je g. župnik kljub svojim 74 letom še mladeniško čil in krepak, zato pa tudi delaven in goreč dušni pastir. Prišel je k nam v septembru leta 1927. Od tedaj se je župnija duhovno prenovila. Kot izvrsten pridigar nam z vso vnemo oznanja božjo besedo, rad dela v spovednici, ves srečen je v šoli med nedolžno mladino, pozivil je dekleško Marijino družbo, ustanovil Apostolske mož in fantov. V tem času smo si nabavili lepe nove zvonove, ki so ponos celje župniji. Posebno veselje ima s petjem in je tudi sam izboren pevec. Prav dobro ga poznajo bližnji in daljni romarji Svetih gor, kamor hodi vsa leta pomagat in navdušuje romarje za češčenje Matere božje in gane vsakokrat romarje do solz. To je naš dobri dušni pastir, mi pa smo njegova zvesta čreda, ki ga dobro poznamo in radi poslušamo njegov glas. Zato kličemo še enkrat: Preč. g. župnik, zlati naš jubilar! Bog Vas živi, krepki in ohrani med nami srečnega in zadovoljnega do bisernega jubileja! = Hvaležni farani,

Ali žveplo — ali žvepleno brozgo?

Kako težko je prašiti z žveplom in žveplnim prahom v deževnih poletjih, vedo gg. vinogradniki sami. Ako ni v času žvepljenja suho in vroče, nima to delo nobenega smisla. Delo z žveplnim prahom je pa tudi zelo neprijetno in se ga viničarji po možnosti izogibajo, ali pa zelo neradi delajo, ker si pri tem delu mnogokrat nakopljejo vnetje očesnih mren. Lahko se pa reče, da se to delo vrši povsod brez prave ljubezni in vsled tega netočno in površno. Mnogi vinogradniki namažejo trs že v rani spomladi. Sredstvo se razredči v primeru 1:2, en del brozge in dva dela vode. Namaže se celi trs s čopičem ali cunjjo. Drugi zopet delajo to še le poleti.

V vsakem slučaju se uporablja najboljše brozga, ker se to delo vrši istočasno s škropljenjem modre galice, ako se le tej primeša žvepleno-apnena brozga v sledečem razmerju: pri 1. škropljenju se vzame na 300 l modre galice 3—4 kg brozge; pri 2. škropljenju se vzame na 300 l modre galice 5—6 kg brozge; pri 3. škropljenju se vzame na 300 l modre galice 7—8 kg brozge.

Ako bi v letih, v katerih oidij izvanredno močno nastopi, prvo škropljenje ne bi zadoščevalo, tako da bi se na posameznih trsih pokazal ta škodljivec, tedaj je treba te trse posebej še enkrat škropiti in sicer se da: na 100 l vode 3 kg brozge, proti akarinozi pa se rabi brozga v primeru 1:3 (na 1 l brozge 3 l vode).

Delo je, kakor razvidno, zelo enostavno, prihrani se neprijetno in drago delo prašenja in žveplanja, listje pa ostane do pozne jeseni lepo temnozeleno, sveže in zdravo.

Škropljenje z žvepleno-apneno brozgo vsak lahko kontrolira, kar pri prašenju z žveplnim prahom ni nikdar mogoče. Dvojno korist prinaša škropljenje z žvepleno-apneno brozgo: vinograd obvaruje pred oidijem, stroški za delo so pa mnogo manjši. Med onimi, ki stalno že leta uporabljajo žvepleno-apneno brozgo, so vzorna vinogradniška posestva in navajam med drugimi:

Uprava veleposestev grofa Bombellesa, Opeka pri Vinici,

Uprava posestev štajerskih hranilnic v Podlehniku pri Ptujju,

Kmetijska družba Ljubljana in vse njene podružnice,

Oskrbništvo graščin Bizeljso,

Oskrbništvo vinogradnih posestev bratov Kleinschegg, Radomerščak pri Ljutomeru,

Banovinski vinarska in sadjarska šola v Mariboru in mnogi drugi.

Tovarna in zaloga je v Ptujju. Pišite na naslov: **Milko Senčar, Ptuj.**

NOVA KNJIGA.

Ob sončnem vzhodu. Viri veselja. Spisal dr. Al. Merhar (Silvin Sardenko). Je čudno z besedo, ki nam jo kdo govori, s pesmijo, ki jo poslušajo duša, z zapiski, ki jih beremo na papirju: mnogo tega pozabimo čez noč; drugo se nam vtisne v dušo in nam tam govori in poje v lepih in hudih dneh, v jasnih in vihar- nih nočeh, leta in leta. Tako bodo pele te »pesmi v prozi«. Pele menda vsakemu srcu in slednji čuteči duši: o lepoti narave božje, o sreči življenja v naravi in zlasti na gorah, kjer smo svetu in njega prahu in blatu najbolj odmaknjeni, pelo o ljubezni do Boga in do bližnjega. Saj je ves svet spev, himna ljubezni Boga do nas. Tu bi naj bil tudi slavospev

Če ostaneš ob nedeljah brez pridige:

prečitaj vsaj evangelij in kratko razlago. Imamo še knjižico, ki jo je spisal č. g. dr. Matija Slavič, sedaj rektor ljubljanske univerze: »**Nedeljski in prazniški evangeliji z razlago in opomini.**« — Knjižica stane le 2 Din (s poštnino 3 D) in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

naših ljubečih src do Boga. Planincem bo ta drobna knjižica z 32 meditacijami, kratkimi, vsaka samo ena tiskana stran, pravi brevir. Čisti dohodek je namenjen za križ na Donački gori, čigar osnutek, delo arhitekta V. Glanza v Rogaški Slatini, krasi prvi list knjižice.

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 26. maja so pripeljali 36 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10—11 D, slanina 10—12. Kmetje so pripeljali 28 voz sena po 26—34, 4 otave 30—34, 2 lucerne 36, 6 voz krompirja 0.75—1 (novi 6—8), 11 voz čebule 3—4.50, česen 6—8. Kumarce 2—5, karfi-jola 3—6, hren 6—7, buče 5—6, fižol v stročju 8—9, grah v stročju 5—7, špargelj 3—4. Suhe slive 8—12, češnje 1—2, celi orehi 10, luščeni 34. Na trgu je bilo 12 vceli pšenice po 1.25, 4 rži 1, 8 ječmena 1, 16 koruze 1, 12 ovsa 0.75, 6 prosa 1.25, 6 ajde 1, 12 fižola 2—3. Smetana 10—12, surovo maslo 20—24. Na prodaj je bilo 95 kokoši 20—30, 1108 piščancev 18—50, 3 gosi 35—40, 5 puranov 40—50, 12 rac 18—25, 20 kozličev 40—90, 1 jagnje 80, 29 kuncev po 5 do 25 Din.

Mariborski živinski sejem 22. maja 1934. — Prignanih je bilo 18 konj, 16 bikov, 157 volov, 410 krav in 25 telet, skupaj 626 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 3 do 4 D, poldebeli voli 2 do 2.50, plemenski voli 2 do 3.25, biki za klanje 2.75 do 3.25, klavne krave debele 2.75 do 3.25, plemenske krave 1.75 do 2.25, krave za klobasarje 1.75, do 2, molzne krave 2.25 do 2.50, breje krave 2.25 do 2.50 Din, mlada živina 3.25 do 3.75, teleta 4.50 do 5 Din. Prodanih je bilo 313 komadov.

Mariborski svinjski sejem 25. maja 1934. — Na ta svinjski sejem je bilo pripeljanih 344 svinj, cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 70—90 Din, 7—9 tednov stari 12—130 Din, 3—4 mesece 200—220 Din, 5—7 mesecev 250—300 Din, 8—10 mesecev 350—450 Din, 1 leto 500—600 Din, 1 kg žive teže 6—6.50 Din, 1 kg mrtve teže 8.50—10 Din. Prodanih je bilo 169 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 8—10 Din, II. vrste 6—8 Din, meso od bikov, krav in telic 5—6 Din, telečje meso I. vrste 8—12 Din, II. vrste 6—10 Din, svinjsko meso sveže 12—15 Din.

Vsi, ki potujete, ne pozabite na novi vozni red!

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslani naprej D 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema: **TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR.**

Nočno 1.000 cerkv. pesmi

se nahaja v Vencu sv. pesmi.

V Vencu se nahajajo pesmi za vse različne prilike, za sv. mašo, za popoldansko službo božjo, za advent, božič, veliko noč, za praznike raznih svetnikov, za posebne prilike, kot pri poroki, pri pogrebu, pri misijonih, novomašnikom, za birno, za nove orglje, za razne cerkvene bratovščine itd.

Pesmi se lahko uporabljajo tudi za citate v cerkvenih govorih, za deklamacije pri raznih prireditvah. Prepevaj Gospodu vsa zemlja — pravi sv. pismo. Kakor smo sv. pismo dali narodu po lastnih cenah, tako dajemo tudi to lepo knjigo, ki je enaka po obsegu — ima 532 strani — po enakih cenah: broširan izvod 6 Din, v polplatno vezan 8 Din, v celo platno 15 Din, poština posebej.

Organisti, ker ste junaki, poiščite na te pesmi melodije, pa boste imeli za vsako priliko primerno pesem!

Venec sv. pesmi se naroča pri:

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Poslednje vesti.

Domače novice.

Romanje na Brezje. Na razna vprašanja, če se bo tudi letos vršilo skupno romanje na Brezje in izlet na Bled, javljamo, da se bo in sicer zadnjo nedeljo v juliju. Polovična vožnja je zagotovljena. Vsa navodila bomo objavili pravočasno. — Pripravljalni odbor.

Konjske dirke v Ljutomeru se prelože na četrtek dne 31. maja t. l., radi dežja. Vršijo se ob 11. uri dopoldne.

Dva požara vsled udara strele. V soboto 26. maja je udarila strela med nevihto v hišo Štefana Napasta v Cirkovcah pri Pragerskem. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil. Ob istem času je treščilo v stanovanjsko poslopje dedičev Jurič v Lešju pri Majšpergu, kjer je pogorelo vse do tal.

Domačija je pogorela Jakobu Naratu v Sesterzah pri Majšpergu. Pri reševanju je dobil Narat hude opekline.

Električni tok je ubil 26letnega Janeza Kolkalja iz Pšate, župnija Sv. Jakob ob Savi. Do smrtne nesreče je došlo pri gradnji novega poslopja.

Smrtna nesreča v kamnolomu. V kamnolomu Franca Rebernik v Zg. Voličini je 20 kg težak kamen ubil Ignaca Meserja, ki je lomil kamenje za hanovinsko cesto.

Šofer zgorel na podstrešju. Zadnjo nedeljo je izbruhnil iz neznanega vzroka na podstrešju lesnega trgovca Rupena v Cerknici na Kranjskem ogenj in sicer okrog polnoči. Na podstrešju je spal 28letni šofer Ferdo Zgaga iz Bohinjske Bistrice. Hotel je kupiti od Rupena avto in je tam prenočil. Šoferja so našli zogljenega. Zgorel je tudi šoferjev denar, katerega je imel pri sebi za nakup avtomobila.

Otrok smrtno ponesrečil pri nabiranju rož. V soboto dne 26. maja je utonila v prekopu med tvornico »Titan« na Perovem pri Kamniku in Bonačevo elektrarno 6letna Ivanka Vrhovnikova iz Rakovnika. Pri nabiranju rož je padla v prekop in utonila.

Občni zbor Kmetijske družbe v Ljubljani, ki je bil razpisan za 6. junija v Delavski zbornici, se je preložil na soboto dne 9. junija

Opozorilo.

G. Jurij Gözellt na Prevaljah ni več zastopnik Vzajemne zavarovalnice ter nima več pooblastila niti za sklepanje zavarovanj, niti za kasiranje premij. Na to opozarjamo vse naše prijatelje ponovno zlasti radi tega, ker smo izvedeli, da je g. Gözellt prevzel zastopstvo neke druge zavarovalnice.

Zastopniki Vzajemne zavarovalnice na Korškem so: Alojzij Rozman, Černeče; Beno Kotnik, Podkraj; Jurij Kugovnik, bivši oblastni polanec, Prevalje; Anton Vaukan, Črna. — Razen tega zastopajo naš zavod še: Lovro Krivograd iz Guštanja, Franc Volina s Prevalj in Ivan Peruzzi iz Mežica.

Vsak slovenski gospodar zavaruje sebe in svoje imetje edino pri naši domači Vzajemni zavarovalnici, ki ima svoj sedež v Ljubljani, ter je znana po svoji moči, pravičnosti in hitrem poslovanju v slučaju škode.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani.

1934 z istim dnevnim redom. Delegatom se poverilnice pravočasno dopošljejo.

Opozarjamo na današnji inserat tvrdke Fr. Seršen v Ljutomeru.

Dopisi in prireditve.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Dne 1. maja so fantje tukajšnje kmetijsko-padaljevalne šole izvršili lepo, uspeli gospodarsko-poučni izlet na okrašenih kolesih v Maribor. Izleta se je udeležilo 37 fantov, kateri so obiskali ter z zanimanjem ogledali Sadjarsko in vinarsko šolo ter vse njene naprave. Zelo smo hvaležni upravi, ki nam je šla pri razkazovanju tako prijateljsko in gostoljubno na roko. S tem izletom smo izpopolnili dveletno kmetijsko šolsko izobrazbo. — Tukaj ustanovljena Kat. akcija kaže uspehe v poglobitvi verskega življenja. Prve nedelje so pravi prazniki Katoliške akcije, ko strnjene vrste mož in fantov pristopajo k mizi Gospodovi. Zares lep in veličasten pogled, da bi se tudi naše javno življenje, katerega so zunanji vplivi tako razkrojili, strnilo in uravnalo po pravih krščanskih načelih v medsebojno ljubezen in zблиžanje. Fantovska Katoliška akcija, ki šteje 110 članov, si nabavlja nov prapor, pod katerim hoče delovati za versko prenovitev naše mladine in cele župnije. Stariši in drugi, blagohotno uvažujte! — Naš Slomšekov dom sameva, a ne po krivdi naše mladine, katera bi se rada izobraževala, kar je v današnjih težkih časih tako potrebno, da se zlasti omeji surovost in druge razvade pri naši mladini. Pogrešamo tudi knjižnico. Merodajni krogi naj storijo svojo dolžnost. — V času cvetja in zelenja v mesecu maju je bilo pri nas več porok. Med njimi dva dobra fanta Franc in Jože Ožingar, brata iz znane Rajhove hiše v Placarovcih. France s pridno mladenko Marico Janžekovič z Gorišnic, Jože istotako dobro Micko iz Gajovec. Biló srečno!

Sveti Trije kralji v Slov. goricah. V tukajšnji romarski cerkvi se vrši v četrtek, v petek in v soboto dne 7., 8. in 9. junija, slovesna tridnevnicca, ki jo bosta vodila dva č. gg. salezijanca iz Veržeja. V četrtek bosta dve pridigi, v petek in v soboto pa tri. V noči pred praznikom Srca Jez. bo nočno češčenje sv. R. Telesa: od 9. ure zvečer do treh zjutraj molijo moški, od 3. do 5. ure zjutraj ženske. Tri-

dnevnicca se bo zaključila v nedeljo pri pozni službi božji z veličastno procesijo sv. R. T. in s kipom božjega Srca. Ta dan pridejo tudi procesije iz sosednjih župnij. Častilci, častilke presv. Srca, na veselo svidenje pri tridnevnicci, posebno še v nedeljo, iz bližine in tudi iz daljine!

Lahonci, občina Ivanjkovci. Suša, ki nam je grozila celi april in še maj z uničenjem poljskih pridelkov, je ponehala. Obilni nalivi so povsem suho in razpokano zemljo temeljito namočili. Na binkoštno nedeljo popoldan se je nebo ogrnilo v temne oblake in silno gro menje je naznanilo bližajočo se nevihto. Med silnim nalivom, ki je drapal njive, razdiral ceste in odnašal zemljo v doline, je začela padati toča. Posebno je pustošila po krajih Cerovec preko Runča in Žvaba. Škodo je povzročila po vinogradih in posebno po sadnem drevju. Dne 26. maja je zajelo neurje ves okoliš, a toča je klestila po kraju Pršetinci in napravila občutno škodo. — Umrla je v Desnjaku Liza Kraupiger, po domače Viher. Težka bolezen ji je prikrajšala življenje in iztrgala domačim dobro mater. — Težko poškodovan leži v bolniški postelji posestnik Krajnc Tom iz Stanovna. Pred nekaj tedni se je ponesrečil pri vožnji drv iz gozda. Vrlemu in dobremu gospodarju želimo hitrega okrevanja!

Čačram. Igra »Madona v gozdu«, ki se je vprizorila v nedeljo dne 27. maja, je izvrstno uspela. Vsi so svoje uloge rešili zelo dobro. V nedeljo dne 3. junija, ob treh popoldne, se igra ponovi. Prav vljudno vabljeni!

Iz zagrebške torbe. Z veliko slovesnostjo se praznuje materinski dan tudi v Zagrebu. Posebno lepa je bila prireditev ob tej priliki — kar 14 dni je že tega — ki so jo dale križarice v jeronimski dvorani. Slovenci nismo imeli lastne prireditve v proslavo materinega dneva, pa bila je vendar ena prireditev, kjer je posijalo malce slovenskega solnca. Bilo je to »Pri opaticah«, kjer je nastopila v slovenski narodni noši pridna učenka Ivanka Borovnikova in zapela »Gor čez izaro...« Malo je bilo našega, a je bilo to tako lepo, da je od vse prireditve bilo najlepše. — To nedeljo se pa s prireditvijo Našega doma« zaključuje letošnja sezona slovenskih prireditev. Glavna vsebina prireditve je v igri »Moderno suženjstvo«. — Pretekli teden je kronika samomorov imenovala tudi slovensko dekle iz Trbovelj. — Teta Nikolaja, sirotinska mati zagrebških cirkuških otrok, je v veliko bridkost svojih varovancev še vedno bolna in je sedaj na zdravljenju na Dubrovniku. Otroci komaj čakajo. Tolažijo se s tem, da je Kranjica trša od koprive, tako jim je razložila »teta«, ki je Slovenka. — Pa »preroka« imamo v Zagrebu: Slovenca iz Prekmurja. Imenitno je šel njegov posel, po poklicu je krojač, pa pravi, da ga Bog kliče domov, kjer bo imel še nova razodetja. Pravi, da mu je že marsikaj razodetega, pa tudi brat in žena njegova vesta marsikaj. Le povedati nočejo noč razodetega. — Tudi židje imajo svojo zgodbo! Pač židovske vrste! To je zgodba o 220.000 dinarčkih, ki so bili pri njihovi verski občini poneverjeni. O tem je v Zagrebu prav veliko govorjenja in tudi pisanja. Da žid prevari kristjana, to se dogaja vsaki dan. Žid-žida pa bolj redko.

Listnica uredništva.

Sv. Anton v Slov. goricah: Bomo objavili prihodnjic in sicer po obtožnici. — Mala Nedelja: Za napoved prireditve gasilcev niste poslali predpisane davčne takse in radi tega ne moremo objaviti. — Iz zagrebške torbe: Drugi del prihodnjic.

MALA OZNANILA

Genik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Prodaj dobro ohranjeno trovrstno harmoniko. Iv. Vertnik, Freistein, p. Pragersko. 567

Mlinarskega učenca sprejemem, učna doba 2 leti, ostalo po dogovoru. K. Golčnik, Fram, umetni mlin. 565

Kdor ima repico, rips, zamenja za dobro repično olje v tovarni bučnega olja, Maribor, desni breg Drave. 564

Sprejme se v župnišče zdrava, močna dekla, vajena vsega kmetijskega dela. Ponudbe na upravo lista pod številko 563. 563

Mlatilnica z bencinskim motorjem 8 k. s. po ugodni ceni na prodaj. V okolici znana izvrstna mlatilnica. Pripravna tudi za v. hribe. Pavel Kutnjak, Raskrižje, Ljutomer. 566

Prodaj malo posestvo. Bistrica 14, pošta Limbuš. 558

Vlogo pri Spodnje-štajerski posojilnici do 18 tisoč D kupim. Dopisi pod 18.000 na upravo lista. 544

Prodaj dve novi hiši, eno z vrtom, eno s posestvom. Znamko za odgovor. Marija Čater, Kozje. 561

Vajenec, lepega vedenja, iz poštene hiše, popolnoma zdrav, z dobrimi spričevali, se sprejme v trgovini mešanega blaga. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na upravo lista pod številko 559. 559

Ženitna ponudba. Delavec, zaposlen v Franciji, samostojen, star 43 let, pošten, ima 20 tisoč Din gotovine, išče znanja s pridnim dekletom ali z vdovo s posestvom v štajerski dolini. Naslov pove uprava lista pod: Sreča te čaka. 560

Za birmo!

V staroznani, že od l. 1885 obstoječi trgovini **Franc Seršen v Ljutomeru** kupite najceneje vsakovrstno blago za obleke. **Belo platno že od Din 5.75 naprej, 562** **oksfords Din 6.—,** **belo svilo Din 12.75,** **krep de chin (težek svilen) Din 29.— itd. itd.** **Največja zaloga manufakturnega blaga!**

Pred nakupom

blaga ali izdelanih oblek in oblek, svilenih robcev, klobukov, nogavic, čevljev in drugih potrebnih stvari za birmo, ne premišljuje, kje si boste vse to nabavili, temveč pojedite ali pišite po vzorce in cenik od 213

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Kateri Vam nudi vse gornje predmete v veliki izbiri, po nizkih cenah in v dobri kakovosti. Obleke se izdelajo v lastni tovarni po meri v dveh do treh dneh.

Mošna esenca, izvrstni izdelek za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Dnevna razpošiljatev. Cena steklenici 20 Din. Ivan Pečar, droge in kemikalije, Maribor, Gosposka ulica 11. 557

Vodstvo ali v najem vzame kmečki mlin z lastno obrtjo: Fridl Mohorič, Hoče. 542

Prodaj hišo z vrtom, Pobrežje pri Mariboru, Gozdna ulica 73. Cena 30.000 Din. Marija Šolinc, Ljubečna 28 pri Celju. 548

Sprejem služkinjo, ki zna nekaj kuhati in je vajena hišnih del. Košenina, šolski upravitelj, Sv. Lenart v Slov. goricah. 546

Prodaj v kopališču Rogaška-Slatina trgovsko hišo, 8 let davka prosto, z 2792 kv. m vrta in sadonosnika, sposobnega za gradilišče. Hiša sama nosi letno 10.800 Din. Franjo Tkalec, Zagreb, Buconjičeva 4/I. 556

Prodaj posestvo 9 oralov, lep sadni vrt s pridelki in orodjem, radi selitve. Kmetec Štefan, Gorica, Pragersko. 553

Za moje veleposestvo v Kamnici šte. 49 sprejemem s 1. novembrom 1934 viničarja s petimi delovnimi močmi, brezpogojno strokovnjak v ekonomiji. Pojasnila se dobe v trgovini J. Šusterič, Maribor, Glavni trg 17. 555

Malo posestvo se kupi. Ponudbe Agentura G. Pichler, Ptuj. 549

14 mesecev star fantek in triletna deklica se oddata za svojega. Naslov v upravi lista. 547

Pozor, kmetovalci! Patentirane brzoklepalnike na nožni pogon prodaj po zelo znižani ceni. Cena komadu 230 Din. Naročite si takoj, da ne zamudite ugodne prilike. Krajnc Ivan, Tezno pri Mariboru, Gregorčičeva 4. 543

Služkinja, vajena vseh domačih, kuhinjskih, vrtnih in živinskih del, se sprejme na Koškah pri Mariboru, hišna šte. 39. Samostojna in stalna služba. 536

Ivan Kacin, tvornica harmonijev, glasovirjev in orgel, Domžale-Ljubljana, dobavlja harmonije od 2000 Din, pianine od 10.000 Din prvovrstne, uglašuje in popravlja cerkvene orgle. Cene nizke. Zahtevajte cenik. 475

Zavarovanje proti požaru in življenje posreduje: Agentura Pichler, zavarovalni zastopnik, Ptuj, Panonska ulica 2. 514

Prodaj stabilni sadni mlin, kameni v premeru 120 cm. Rebernik Alojzij, Meljski hrib št. 50, p. Maribor. 541

Za mesec junij

vam nudimo sledeče kipe:

Srce Jezusovo					
velikost v cm	17	20	25	30	30
cena Din	36.—	44.—	56.—	62.—	82.—
velikost v cm	35	37	40	40	42
cena Din	94.—	102.—	120.—	140.—	115.—
velikost v cm	50	60	60	75	80
cena Din	240.—	300.—	375.—	400.—	450.—
	velikost v cm		100	100	
cena Din			1720.—	2150.—	

Srce Jezusovo z razpetimi rokami				
velikost v cm	22	25	30	40
cena Din	100.—	120.—	160.—	280.—

Pri naročilu napišite velikost in ceno. Priporočamo se za naročila!

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Brezžične oddajne postaje za stratosfero.

Razvoj brezžičnega brzojava ali radija napreduje malodane dnevno s tako naglino, da se ne moremo napredku dovolj načuditi. Radio-iznajditelji so vrgli na trg takozvano »radio-sondo«, ki presega po svoji priprostosti in zmožnosti vse, o čemur so sploh kedaj sanjali na polju brezžičnega brzojava.

Radio-sonda obstoji iz avtomatično delujočega kratkovalovnega oddajnega aparata, ki ni večji kot škatla za smodke ter tehta par sto gramov. Ta aparat pritrđijo na balon iz gumija in ko se dviga v stratosfero ali izredne zračne višine, beleži med potjo višino ter temperaturo in oznanja oboje na zemljo — brezžičnim potom.

Kot nosilec oddajnika služi balon, ki je napolnjen z vodikom. Pri dviganju v stratosfero povečuje svoj obseg odgovarjajoče pojemajočemu pritisku zraka in sicer tako, da poseda v višini 20.000 metrov 90 kubičnih metrov vsebine. Dviganje še višje nego 20 km je omejeno na ta način, da se balon v omenjeni višini razpoči. V trenutku eksplozije se razgrne padalo, ki ponese oddajni radio-aparat nepoškodovan nazaj na tla. Pretežno večino oddajnikov zopet najdejo in jih izročijo taisti vremenski opazovalnici, koje naslov je zabeležen na aparatu. Na ta način javljena višinska temperatura ima to dobro, da jo oznanja balon že med dviganjem. Največje važnosti bo ta nova iznajdba za raziskovanje severnih krajev.

*

Zanimivosti iz ribjega sveta.

Različna barva rib.

Znano je, da menjavajo ribe barvo. Raznobarvnost doseže riba na ta način, da širi ali manjša barvilo, ki ga imajo posamezne barvne celice. Menjavanje barvila se vrši ali enakomerno po celem telesu, ali pa je omejeno na poedine dele tako, da se vrstijo barve v pisanem redu. Včasih spremeni riba barvo trenutno, včasih rabi za to cele ure. Spreminjanje barve je odvisno od zunanjih ter notrajnih vplivov kakor: padanje temperature, bolečine, strah, prehrana itd. Najbolj vpliva na spremembo barve spolna razdraženost. Mnogo ribjih vrst razodeva za časa drsti čudovite barve, kar se posebno kaže na samcih, ki so ta čas mnogo bujnejše barve nego samice.

Riba prerok zime.

Švicarski ribiči so odkrili, da je postrv dober prerok zime. Ako pride mrzla zima, odloži drstnica ikre na najbolj globokih mestih v potoku. Tamkaj se voda manj razhladi, ikre niso v nevarnosti, da bi prišle ob popolnem zamrznjenju na suho. Če bo sledila mila in deževna zima, odloži postrv ikre blizu brega, v luknje in zatoničke, da jih zavaruje pred močnim curkom, ki bi

nastal ob deževju ali tajanju snega. — Isto kar trdijo ribiči o postrvi, pravi kmet o žabi: če bo suša, zležejo žabe jajčeca daleč na sredino mlak, kjer ne bo usahnila voda; ako se obeta mokrotno leto, pustijo jajčeca ob kraju.

Nekaj o slepoti rib.

Oslepele ribe si pomagajo na poseben način z drugimi čutili. Krapu nadomesti za slučaj slepote vid okus. Po blatu rije in izmetava neužitno hrano. Enako postopa som. Slepi menek si pomaga z nosom. Če mu namreč zamašimo nosnice, si ne zna več pomagati in mora čakati z odprtim gobcem na morebitno hrano. Sposobnost čutil je pri ribah prav različna. V splošnem so navezane na gledanje one ribe, ki se hranijo podnevi, med tem ko sta pri ribah, ki se preživljajo ponoči, namesto vida razvita voh in okus. Mnogo je rib roparic, ki imajo po več čutil prav dobro razvitih.

Riba s štirimi očmi.

Akademija znanosti v Kaliforniji v Severni Ameriki je poslala v morje Tihoga Oceana poučno ekspedicijo pod vodstvom profesorja Crockerja. Ekspedicija se je vrnila z bogatim gradivom v San Francisco. Prinesli so seboj ribo s štirimi očmi, katero so našli po potokih srednjeameriške države Honduras. Riba plava točno pod vodno gladino in ima dvoje očes na zgornjem delu glave. S temi gleda po bližnjih žuželkah, ki letajo tik nad vodo. S parom očes izpod gobca si pa ogleduje plen, ki mu ga nudijo vodna tla.

*

Boj proti trgovini s sužnji.

Ob obali severne Avstralije, pri Portu Darwinu, prebiva še precej divjih plemen, ki se ukvarjajo s trgovanjem s sužnji. Ti domačini so prav revne pare in radi tega es pokorijo japonskim trgovcem z biseri, ki prihajajo pri stikanju za cenimi delavskimi močmi tudi k avstralskim divjakom. Kupujejo novorojence plemena Myallas za nekaj dinarjev. Ko je deca dosegla 10 let in postala po tamošnjih pojmi sposobna za delo, pridejo Japonci po poprej kupljeno živo blago in ga odpeljejo.

Skozi cele rodove se vleče trgovina s sužnji ob avstralski severni obali. Nekaj časa sem se je postavil nečloveškemu početju brezvestnežev po robu pater Gsell, vodja katoliških misijonskih postaj po severnem delu Avstralije.

Misijonar Gsell se je izkrcal pred 23 leti na otoku Bathurst, ki je oddaljen od Port Darwina 155 km. Zadel je pri tamošnjih domačinih na odločen odpor proti katoliškemu nauku. Kljub odporu mu je po daljšem prizadevanju vendar uspelo, da je osnoval prav neznatno versko občino. Cbstojala je prvotno izključno iz žensk, ki so se zatelekle k njemu s svojimi otroki. Možje pokristjanjenih žen in otrok so hoteli s patrom obračunati.

Nekega dne je potoval misijonar po otoku. Izza grma je stopil preden do-

mačin in je zahteval z zapovedujočo besedo, naj mu takoj izroči 12letno deklico, ki je bila ena najbolj marljivih misijonarjevih učenk. Divjak je hrulil v patra: »Ona je moja žena in ti si mi jo vzeli!« Ker je deklica še potrdila trditve domačina, se pater ni mogel ustavljati njegovim zahtevi.

A še isto noč po vrnitvi se je mala kristjana vrnila iz vasi na misijonišče z rano od sulice na nogi. Pol ure pozneje so obkolili vsi za orožje sposobni moški plemena Myallas misijonsko hišo. V svitu bakelj je spoznal pater, ki je stopil na sredino med trepetajoče ženske in otroke pred vrata, da so divjaki našemljeni za boj. Vihteli so sulice in krulili, da morajo odvesti deklico, ki je prekršila njihovo postavo. Pater je ponudil za dekleta pest tobaka in nekaj moke. Na ta način je postala takoj njegova sužnja in varna pred maščevanjem domačinov. Tale nakup ženske je bil začetek misijonarjeve pomožne akcije.

Pater je začel kupovati v bodoče dečo, pred vsem deklice in jih je rešil le na ta način suženstva rumenokožcev. Povprečna cena za enega avstralskega otroka ženskega spola znaša 2 funte šterlingov.

Pater Gsell je zbral na opisani način na misijonski postaji 124 nesrečnih avstralskih otrok, ki tvorijo katoliško kolonijo na otoku Bathurst. Če dosežejo mlade Avstralke 15. leto starosti, jih poroči pater po njihovi lastni izbiri z mladimi moškimi, ki že tudi pripadajo katoliški občini in naselbini.

Iz zemljepisnega pouka.

Učitelj: »Ali mi zna kateri narisati iz glave eno karto?«

Krčmarjev Lojzek: »O, jaz znam, g. učitelj.«

»Katero pa?«

»Križevega asa.«

Skrivalnica.

Kje je gozdar?

Za junij:

Kratko vsakdnevno premišljevanje v mesecu juniju nudi knjiga **Pre-sve-to Srce Jezusovo**, spisal J. M. — Knjiga stane vezana 20 Din, broširana 14 Din in se naroča v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Zopet volitve!

Kam gremo po spomladansko blago? Odločitev je lahka!

Vsi v veletrgovino z manufakturnim blagom
Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 157

tam se prodaja vedno po najugodnejših cenah
fabriško platno ena širina že od Din 4.— nap.
fabriško platno dvoj. šir. že od Din 13.— nap.
belo platno ena širina že od Din 6.— nap.
okraj za delav. srajce že od Din 6.— nap.
svileni robci že od Din 20.— nap.
okraj srajce za delavce že od Din 20.— nap.
bele srajce z bel. svil. efekt. prs. Din 24.— nap.
moške gate iz molinosa že od Din 12.— nap.
sukno v raznih vzorcih 140 cm šir. že od Din 28.— nap.

Posebno velika izbira blaga za birmance!

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje, tako poceni?

Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.
Ker nima velikih režijskih stroškov.
Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne plačuje najemnine.
Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mora ceneje prodajati, da z nizko ceno stranko privabi!
Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.
Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.
Ker ima velik promet in vsled tega vedno sveže blago.
Nizke cene! — Prosti ogled vseh zalog! — Vljudna postrežba! — Vam jamči za dober nakup veletrgovina
Franc Dobovičnik, Celje

Kupujte pri naših insercentih!

Din 58.—, 68.—, 75.— obleke
Din 170.—, 220.—, 240.— plašči
Din 192.—, 255.—, 280.— kostumi
Din 65.—, 75.— krila
Din 33.—, 46.— bluze

nudi tovarna konfekcije 113

TRGOVSKI · DOM
Sternecki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24.

Zahtevajte takoj veliki ilustrirani cenik in vzorce, kateri se Vam pošljejo brezplačno.

Vsa konfekcija se izdelava v lastni tovarni.

Na drobno!

Na debelo!

Pristne in priznane najboljše

KOSE znamka VULKAN

ter vso ostalo železnino kupite še vedno najceneje v najstarejši ptujski trgovini za železnino 540

Brenčič Anton

Solidna postrežba!

Konkurenčne cene!

Zahvala. »Karitas«, posmrtninski oddelek Vzajemne zavarovalnice, Maribor, Orožnova 8, nam je hitro in točno izplačala celo zavarovano vsoto po rajnih zavarovancih. Zavarovanje pri »Karitas« je varno in ga moremo vsakomur toplo priporočati. — Šmid Alojzija s. r. — Križnič Alojz in Roza s. r. 554

Bukov in mešan gozd se kupi. Ternek, Maribor, Slovenska ulica 6. 545

Važno za vinogradnike in sadjarje!
Žvepleno-apnena brozga

je na podlagi dosedanjih poskusov cene in izborna sredstvo za škropljenje proti plesni in škrlupu. Brozga se danes že splošno uporablja v Nemčiji in Švici. — Dobi se pri 470

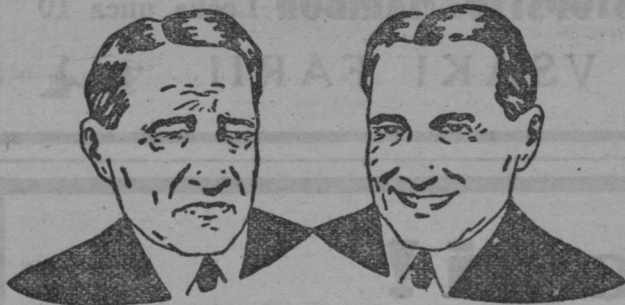
Anton Jurca naslednik

Milko Senčar

tovarna žvepljenih izdelkov v Ptuj.

Ustanovljeno leta 1860.

Zaloga žvepla za vinogradnike. Izdeluje se tudi žvepleni zakad na juti in na azbestu.

Preje.

Sedaj.

Prava uteha za živčno bolne!

Tako nenadno izpremembo v pravzaprav kratkem času — že v nekaj tednih povzroči samo naše preizkušeno redilno sredstvo.

Brezplačno in poštine prosto

pošljemo vsem, ki se obrnejo na nas, obširno razpravo o tem redilnem sredstvu. Število onih, ki so poslušali naše nasvete in se na ta način rešili svoje bolezn, je izredno veliko.

Pišite še danes na spodaj navedeni naslov:

Poštno zbiralno mesto:

Ernst Pasternack, Berlin S. O.,
Michaelkirchplatz 13, Abt. 90.

Bolje in ceneje kupite naravno mineralno vodo, ako jo naročite neposredno pri vrelcu. Cenik radevolje dostavlja: Uprava KOSTRIVNIŠKE SLATINE pošta Podplat. 552

Inserirajte!

Naročite za fante, ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din. Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila Maribor.

528

Pletilne stroje prodaja na obroke »TEHNA«, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Zdravljenje kile

po naravnem orih. meh. potu brez operacije, brez bolečin, brez motenja poklica, samo z uporabo mojega avstrijskega in nemškega patenta je mogoče. Brezplačno neobvezno predvajanje v sledečih krajih: 398

Spielfeld-Strass: v hiši gostilna Kaschl in Spielfeld: sredo 13. junija od 8. do 2. ure.

Radgona: v hiši hotela »Kaiser von Oesterreich«: četrtek 14. junija, od 8. do 2. ure.

Ena mi dnevno doposlanih zahval:

V moje veselje lahko potrdim, da je po uporabi Streifenederjevega patenta moja že več let stara kila popolnoma izginila. Noben na kili trpeči naj ne zamudi to idealno iznajdbo uporabiti. Učinek je naravnost čudovit, ker sem že 65 let star. Uporaba ni povzročila nobenih težkoč ali delanezmožnosti. — Miha Majcenovič. — Pobrežje pri Mariboru. — Potrjeno od občinskega urada.

Dajte si doposlati moje pojasnilno ilustrirano brošuro proti doposlajti dvojne pisemske poštine neobvezno in brezplačno Pozor pred ponaredbami!

F. G. Streifeneder Fürstfeldbruck bei München

Obiščite tudi Vi
XIV. ljubljanski velesojem
30. maja do 10. junija 1934

Zelezniška izkaznica za polovično vožnjo se dobi pri blagajnah vseh železniških postaj ter stane Din 5.—

Trajna sejmska legitimacija se dobi v pisarnah tujsko-prometnih uradov ter pri vseh večjih denarnih zavodih

531 Sejmišče obsega 40.000 m²

Vsakovrstni proizvodi

Specijalne izložbe: kartografska, gospodinjska, reklamno-propagandna, ruska.

Pozor! Pozor!

Za češčenje prosvetega Rešnjega Telesa je izšel nov molitvenik

„Pridite, molimo!“

ki obsega poleg običajnih molitev tudi šest molitvenih ur za skupne molitvene ure Zelo priročna knjiga stane samo Din 16.— z rdečo obrezo in Din 20.— z zlato obrezo.

Knjiga se naroča pri
Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Prodajamo na obročna odplačila
švedske posnemalnice za mleko
in 532

brzoparilnike za krmo.
Sprejmemo potnike!

»Tehna«, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

Za zdravljenje
vseh vrst ran

krast, lišajev, turov in ostalih kožnih boleznih ter kot prvo pomoč pri vseh nesrečah, poškodbah in opeklinah mnogi zdravniki priporočajo.

„**FITONIN**“ preprečava infekcijo, ustavlja krvavenje, ne dopušča, da bi se rana gnojila, ampak jo hitro zaceli.

Steklenica 20 Din v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici 50 Din.

Poučno knjižico števil. 18 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z. Zagreb I-78. 323 Reg. pod Sp. br. 1281 od 28. VII. 1933.

Suhe gobe, kuhano maslo, jajca, zrnje se kupuje v trgovinah **Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer in Štrigova.** 539

OPEKO vseh vrst najboljše kakovosti, dobavlja po najnižjih cenah franko vsake postaje opekarna **Ormož.** 505

ZA BIRMO

vence, obleke in svilo poceni v 390
Trpinovem bazarju, Maribor. Vetrinjska 15.

Oglasujte v „Sl. gospodarju“!

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R
Z A V A R U J E

S E B E, S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I 167

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

K R A J E V N I Z A S T O P N I K I V V S A K I F A R I!

Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso svoto nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpele nikake škode. vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55,000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500,000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Če tudi ne moremo sami v celoti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.